

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi *

*Refika ERDOĞAN***
*Esra EKİNCİ ÇELİKPAZU****

Öz

Bu çalışmada ilkököl 4. sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine etkisi incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, Rize ilinin Pazar ilçesinde bulunan TOKİ ilkökölü 4/A sınıfı (14) öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırma, ön test-son test tek gruplu yarı deneysel bir çalışmadır. Araştırma nitel verilerle desteklenmiştir. Deneysel işlem öncesinde ve sonrasında Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği kullanılmıştır. Deneysel çalışmalar altı hafta devam etmiştir. Deneysel çalışma boyunca yazma derslerine yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmaları araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Veri toplama araçları çalışma grubunda ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Çalışma kapsamında nicel verilerin analizinde SPSS 20.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Araştırma boyunca uygulanan yansıtıcı düşünme günlükleri, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının neticesinde elde edilen son test puanları ön test puanlarına göre yüksek çıkmıştır. Çalışma grubunun ön test ve son test puanları Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi uygulanarak karşılaştırılmış ve ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı yazma, yansıtıcı düşünme, yazma

Primary School 4. Grade in Turkish Class examining Effect of Reflective Thinking Supported Creative Writing Studies on Students' Creative Writing Skills

Abstract

In this study, Primary school 4. grade in Turkish class effect of reflective thinking supported creative writing on students' creative writing skills was searched. The research working group consists of 4/A grade (14) students from TOKİ primary school in Rize province is located in Pazar district. The research is pre-test-final test a one group semi-experimental study. The researched was supported with qualitative data. Creative writing assessment rubric has been used before and after experimental procedure. Experimental studies sustained for six weeks. During the experimental study, it was carried out by researcher through reflective thinking supported creative writing studies. Data collection tools have been implemented as pre-test-final-test in research group. SPSS 20,0 statistical package program has been used Analysis of quantitative data within the scope of the study. Reflective thinking logs were implemented throughout the research were analyzed with content analysis method. According to the research results, obtained as a result of reflective thinking supported creative writing studies as regards the pre-test scores, the final tests scores has

* Bu makale, ilk yazarın ikinci yazar danışmanlığında, 2019 yılında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalında hazırladığı yayımlanmamış yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

** Uzman, TOKİ ilkökölü, Pazar/Rize, refikaerdogan@outlook.com, ORCID: 0000-0001-6924-6162

*** Dr. Öğr. Üyesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Çayeli/Rize, esra.ekinci@erdogan.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1080-4593

been high. The study group's pre-test and test and between the pre test and final test scores have been found significant difference.

Keywords: Creative writing, reflective thinking, writing

Giriş

Bilimde ve teknolojiye gerçekleşen gelişim ve değişimler, kişilerin ve toplumların ihtiyaçları, öğrenme öğretme yaklaşımlarındaki gelişim ve yenilikler bireylerden beklenen rolleri de etkilemiş ve değiştirmiştir. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018) hedefi, hayat boyu bireyin ihtiyacı olan dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma ile ilgili dil becerilerini ve zihinsel becerileri kazandırmaktır. Program, öğrencilerin bu becerileri edinip kullanarak kendilerini çeşitli yönlerden geliştirmeleri, etkili iletişim becerileri kazanmaları, Türkçe sevgisiyle istekli bir şekilde okuma yazma alışkanlığı edinmelerini sağlayacak yapıda içinde beceri, bilgi ve değerleri barındırmış şekilde oluşturulmuştur. Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre bireyin kişisel ve sosyal yönden gelişmesinin ve mesleki yetileri kazanmasının ön koşulu dil becerilerinin ve yeterliliklerinin geliştirilmesi şeklinde ifade edilmiştir (MEB, 2018). Okuma, anlama, düşünme, düşüncelerini sözlü ve yazılı olarak belirtme gibi temel becerilerin kazandırıldığı Türkçe dersleri, öğrencilerin yaratıcı yönlerinin ortaya çıkarılmasına ve hayal gücünün geliştirilmesine katkı sağlayan etkinlikleri içeren önemli bir imkân olarak düşünülebilir (Kasap, 2019: 1).

Günümüzde her sektörde eleştireni sorgulayan, düşünen, çözümler bulan, duygu ve düşüncelerini yazılı ve sözlü olarak ortaya koyabilen bireylere olan ihtiyaç artmaktadır. Tüm bu beklentiler göz önünde bulundurularak analitik düşünme becerisinin ve hayal gücünün geliştirilmesi önem kazanmıştır (İpşiroğlu, 2006: 9). Öğrencilerin yetenek, ilgi ve çağın gereklilerine göre gelişmelerini sağlamak eğitim kurumlarında gerçekleştirilen eğitim öğretim faaliyetlerinin amaçlarından biridir. Bu nedenle temel okuma yazma süreçleri ile birlikte başlayan okuma, yazma, dinleme ve konuşma dil becerileri geliştirilip öğrencilerin akademik başarıları yükseltilmeye çalışılır (Karatay, 2011: 23). Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dil öğreniminin doğrusal bir faaliyet olmadığı ve dil becerilerinin kazandırılmasında tek bir öğrenme öğretme yaklaşımının kullanılmasının uygun olmayacağı anlaşılmaktadır. Temel dil becerilerinin kazandırılması ve geliştirilmesi için farklı öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılması daha doğru bir yaklaşım olarak görülmektedir. Öğrenciler bu süreçte aktif olarak yer almalı ve kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alma noktasında da cesaretlendirilmelidirler. Öğrencilerin öğrendiklerini kendi yaşamları ile ilişkilendirmelerine fırsat veren etkinlikler ve çalışmalar ön plana çıkarılmalıdır (MEB, 2018).

Geçmişten günümüze eğitim sistemimizde yer alan Türkçe dersi öğretim programlarını incelediğimizde yaratıcılık, yaratıcı düşünme gibi kavramlar dikkat çekmektedir. 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda öğrencilerin dil gelişimleriyle ilişkili olarak eğitim süreci boyunca geliştirecekleri 9 temel beceriden bahsedilmektedir (MEB, 2005). Programın genel amaçlar bölümünde de yaratıcılığa ve yaratıcı düşünmeye değinilmiştir (Temizkan, 2010). Öğrenciler genellikle yazma alanında yaratıcı düşünme eylemlerini somutlaştırmaktadırlar. Bu sebeple öğretim programındaki yazma kazanımları çeşitli araştırmalarda ele alınmıştır. Bulut (2012) yapmış olduğu çalışmada 2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yazmaya yönelik kazanımların büyük kısmının yaratıcı yazma yöntemine uygun olmadığını ifade etmiştir. Benzer bir çalışmayı yürüten Uyğun ve Çetin de (2020) yapmış oldukları araştırmalarda 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yazmaya yönelik kazanımların yaratıcı yazma için uygun olmadığını belirtmişlerdir. Oysaki 2005 yılından itibaren eğitim sistemimizde yapılandırıcı yaklaşımın benimsenmesi ile birlikte yaratıcı düşünme ve yaratıcılık kavramlarının dikkat çektiği görülmektedir. Bu nedenle hazırlanacak yeni bir öğretim programında yaratıcı yazma becerilerini geliştirmeye yönelik kazanımlara yer verilmesinin önemi vurgulanmıştır. Yaratıcı yazma kazanımları hazırlanırken düşünme, sorgulama, üretme, planlama, eleştirme ve karar verme gibi becerilerin geliştirilmesine dikkat edilmesi gerektiği belirtilmiştir (Uyğun ve Çetin, 2020).

Bireyler duygu ve düşüncelerini dil aracılığı ile söze döküp başkalarına iletmektedirler. İnsanlar dile ait kelimelerle düşünür, duygu ve düşüncelerine şekil verir ve dil ile ifade eder. Dil ve düşünce karşılıklı olarak birbirini etkileyen iki yapıdır (Özkan, 2010: 29). Yazma becerisi okuma, konuşma, düşünme becerileri ile etkileşim içindedir. Okuduğu, duyduğu kelimeleri zihninde canlandıramayan

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

birey, beklenen seviyede bir düşünme becerisi de geliştiremez (Öztürk, 2007: 3). Eğitim sistemimiz yapılandırmacı yaklaşımı esas alarak şekillenmiştir. Bu yaklaşım çerçevesinde bireyden beklenen, bilgi üzerine kendi zihinsel süreçlerini oluşturmasıdır. Bireyin öğrenme süreçlerinde aktif rol alması ve kendi yaşantıları yoluyla bilgiye ulaşması amaçlanmıştır. Eğitim sistemimiz ile ilgili bu açıklamalarda üstbilişsel becerilere sahip bireyler tasvir edilmektedir. Üstbilişsel becerilere sahip bireylerde gelişen düşünme türleri arasında eleştirel düşünme ve yansıtıcı düşünmenin yer aldığı görülmektedir (Tok, 2008). Yansıtıcı düşünmede bireyden beklenen, kendi öğrenmelerinin farkında olması, bu öğrenmelerin sorumluluğunu alması, kendini ve akranlarını değerlendirmesi, sorgulaması, yaratıcı düşünmesi, hatalarından ders çıkarması ve problem çözme becerisinin gelişmiş olmasıdır (Uygun, 2012: 5). Yansıtıcı düşünmede bahsedilen bu özellikler Türkçe dersinin öğrenme alanlarında uygulanan etkinlikler ve çalışmalar aracılığıyla kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Diğer dil becerilerinde de olduğu gibi yazma becerisinin geliştirilmesi de birçok zihinsel beceriyi içinde barındırmaktadır. Bu zihinsel süreçler kelime dağarcığını geliştirir, öğrencilerin öğrenmelerini düzenlemelerini sağlar ve dili etkili bir şekilde kullanmalarına yardımcı olur (Güneş, 2016: 158). Yansıtıcı düşünme etkinlikleri ve çoğu yazma becerisinin iç içe olduğu görülmektedir. Yazma sürecinde birey deneyimleri hakkında düşünme fırsatı yakalar. Bu durum ise bireyin yansıtıcı düşünme becerisinin gelişmesine katkı sağlar (Bayrak ve Koçak-Usluel 2011).

Elçi (2018), tarafından yapılmış olan çalışmada yansıtıcı düşünme destekli yazma faaliyetlerinin öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirdiği ve sınıf ortamı açısından da faydalı olduğu belirtilmiştir. Bunun yanı sıra geleneksel yazma çalışmalarının öğrencilerin yazmaya karşı kaygılarını artırdığı ama yansıtıcı düşünme destekli yazma çalışmalarının öğrencilerin kaygı düzeyini olumlu yönde etkilediği ifade edilmiştir. Tok (2008), yapmış olduğu çalışmada yazma eyleminin birden fazla zihinsel süreci içinde barındırdığını ifade etmiştir. Çalışmasının sonunda öğrencilerin yazma ve düşünme arasında bir ilişki olduğunu fark ettiklerini, okuduğunu anlamada, derinlemesine ve çok boyutlu düşünmede, mukayese etme, sıralama ve analiz etme becerilerinde gelişim gösterdiklerini kaydetmiştir. Ayrıca çalışmanın bir parçası olan yansıtıcı düşünme günlüklerinden elde edilen veriler neticesinde öğrencilerin yansıtıcı düşünmeye karşı olumlu tutum geliştirdiklerinden bahsedilmiştir.

Yaratıcı yazma ile ilgili alanyazın incelendiğinde öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinin gelişmesinde farklı yöntem ve tekniklerin önemli rol oynadığı görülmektedir. Öztürk (2007) ve Beydemir (2010) yaratıcı yazma yöntemlerinin öğrencilerin yaratıcı yazma becerisi üzerinde olumlu etkilerinden bahsetmişlerdir. Yazma etkinlikleri öğrenciler tarafından genellikle sıkıcı bulunmaktadır. Farklı etkinlik ve uygulamalarla öğrencinin ilgisi çekilebilir ve yazma süreci keyifli bir sürece dönüştürülebilir. Yaratıcı yazma etkinlikleri kullanılabilir yöntemlerden biridir (Susar-Kırmızı, 2015). Bu araştırmalarla birlikte Akdal (2011), metinlerarası okuma yaklaşımının, Susar-Kırmızı ve Kasap (2017) da yaratıcı yazma ve yaratıcı okumanın ve Oğuz (2017) masalları birleştirme yoluyla yaratıcı yazma etkinliklerinin, yaratıcı yazma becerilerini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Ayrıca bu araştırmalarda geleneksel yazma yöntemlerinin uygulandığı sınıflarda öğrencilerin sıkıldıklarından, bu yöntemlere dayalı yürütülen yazma çalışmalarının verimli olmadığından ve yaratıcı yazma konusunda yeterli gelmediğinden bahsedilmiştir.

Günümüzde telefon, televizyon, tablet gibi birtakım teknolojik uyarıcılarla çocuklar çok küçük yaşta tanışmaktadırlar. Erken yaşta teknolojik araçlarla tanışan çocuklar bunlar karşısında pasif konumda yer almakta ve çocukların dil gelişimi sanal oyunlar, filmler, diziler aracılığıyla olumsuz yönde etkilenmektedir. 60-66 aylık çocukların ilkokula başlaması ile onlardan beklenen dil gelişimi ise daha farklı bir yödedir. Ebeveynlerin tablet, telefon, televizyon gibi teknolojik araç ve gereçleri çocukların kullanımına bilinçsizce sunması çocukların özellikle okula başladıkları dönemlerde olumsuz etkilerini ortaya koymaktadır. Bebeklik ve çocukluk döneminde kendisini pasif konuma getiren teknolojik uyarıcılarla karşılaşması öğrencilerin düşünce üretme ve yazma konusunda zayıf kalmalarına neden olmaktadır. Zaten yazma konusunda zayıf olan öğrencilerden bir de eğitim sisteminde yer alan sonuç odaklı yazma anlayışı ile ortaya bir ürün koymasını beklemek öğrencilerin yazma konusunda isteksiz olmalarına ve yazmaya karşı ön yargı geliştirmelerine neden olmaktadır. Yaratıcı yazma çalışmaları bu ön yargıların yıkılmasına, öğrencilerin yazmaya karşı ilgi ve istek duymalarına yardımcı olacak bir alternatif olarak görülebilir. Öğrencilerin seveceği, ilgi çekici, kendi yaşantılarını, gözlemlerini,

duygularını ve hayallerini ortaya koyabileceği konular belirlemek öğrencilerin yazmaya karşı olan olumsuz düşüncelerini kırmada bir çözüm olabilir. Böylece öğrenciler yazma sürecine tam anlamıyla dâhil olup bu süreci kendileri de yönetebilirler. Yansıtıcı düşünmenin temelinde de bu vardır. Bireyler kendi düşünme süreçlerini kendileri kontrol ederler. Eksik oldukları noktaları ve hatalarını kendi deneyimlerinden dolayı çıkararak fark edip düzeltirler.

Yapılan araştırmalar öğrencilerin kendilerini yazılı olarak ifade etmede güçlük çektiğini göstermektedir. Öğrencilerin yaşadıkları bu güçlükleri yenebilmesi için yazma sürecine kendisinin dâhil olup her bir aşamada bizzat rol almaları gerekmektedir. Öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini gözden geçirerek, kendilerini sorgulayarak, değerlendirerek hatalarını ve eksiklerini görüp düzeltme fırsatı bulabileceği düşünme etkinliklerinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu araştırmada, yazma ve düşünme arasında sıkı bir bağ olduğu düşünülerek yansıtıcı düşünme ve yaratıcı yazma konusu birlikte ele alınmıştır. Bu sebeple araştırmamızın problem cümlesi “İlkokul 4. sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine etkisinin olup olmadığını incelemek” şeklinde belirlenmiştir.

Bu araştırmada ilkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde uygulanacak olan yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma etkinliklerinin yaratıcı yazma üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki alt amaç sorularına yanıt aranmıştır:

1. Deneysel işlem öncesinde ve sonrasında çalışma grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma ön test ve son test puanları arasında manidar bir farklılık olup olmadığını belirlemek,
2. Öğrencilerin Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının uygulanmasına yönelik görüşlerini, yansıtıcı düşünme günlüklerinden hareketle tespit etmek,
3. Öğrencilerin yaratıcı yazma ürünlerinin sınıf içinde paylaşılmasının ve yansıtıcı düşünme panolarında sergilenmesinin öğrencilerin yaratıcı yazma becerisi üzerinde etkisinin olup olmadığını belirlemektir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı yazma üzerindeki etkisini araştırmak amacıyla yarı deneysel yöntem kullanılmıştır. Deneysel çalışmalar, bir durumu açıklamaktan daha fazlasını elde etmemizi sağlar. Araştırma konusu üzerinde neden sonuç ilişkisini ortaya koymayı sağlar (Büyüköztürk vd., 2015: 196). Yarı deneysel çalışmalar ise deneysel çalışmalardan hemen sonra gelen araştırma modelleridir. Deneysel modeller için gerekli şartların tam olarak sağlanmadığı veya yeterli olmadığı durumlarda yarı deneysel modelden faydalanılır (Karasar, 2012: 99). Yarı deneysel yöntem eşitlenmemiş gruplara yalnızca son test uygulanması, tek bir gruba ön test ve son test uygulanması ve eşitlenmemiş gruplara ön test ve son test uygulanması gibi farklı şekillerde uygulanabilir (Çepni, 2010: 115). Bu araştırmada ise çalışma grubunun özellikleri dikkate alındığında tek bir gruba ön test ve son test uygulanmasının uygun olduğu düşünülmüştür.

Örneklem / Araştırma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Rize ilinin Pazar ilçesinde bulunan TOKİ ilkokulu 4-A sınıfına devam eden 9 erkek 5 kız öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma yarı deneysel desene göre düzenlendiğinden bir sınıf üzerinden uygulama süreçlerinin yürütülmesinde ve verilerin elde edilmesinde sorun olmayacağı düşünülmüştür.

4. sınıf konularının genel olarak yoğun olması nedeniyle her öğretmenin böyle bir uygulama için ekstra ders saati ayıramayacağı düşünülerek bu yönde bir seçim yapılmıştır. Araştırmacının öğrencileri tanıyıp olması ve okul yönetimi tarafından uygulama süreçlerinde kolaylık sağlanacağı araştırmanın sorunsuz olarak yürütülmesine imkân sağlamıştır. Karasar'a (2012: 111) göre özellikleri çok iyi bilinen küçük bir gruptan konuya odaklanmış iki gözlemcinin elde edeceği veriler, özellikleri tam olarak bilinmeyen bir evrenden farklı yeterlilikleri olan çok sayıda gözlemcinin elde edeceği verilerden daha faydalı bulunmaktadır.

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

Veri Toplama Araçları

Araştırmada nicel verilerin elde edilmesinde Yaratıcı yazma Değerlendirme Rubriği kullanılmıştır. Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği araştırmacı tarafından ilgili alan yazını ve Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2018) yer alan yaratıcı yazmaya yönelik kazanımlar incelenerek oluşturulmuştur. Çepni'ye (2010: 128) göre bir araştırmacı kendi verilerini oluşturmadan önce ikincil verilere de mutlaka bakmalıdır. İkincil veriler problem durumuna daha iyi odaklanmayı sağlar. Bu sayede araştırma için hangi yöntemin daha uygun olacağı konuda da yol gösterir.

Alanyazını incelendiğinde 4. Sınıf düzeyinde değerlendirme yapabilmek için en uygun ölçeğin Susar Kırmızı ve Beydemir (2012) tarafından geliştirilen Yaratıcı Yazmadan Elde Edilen Ürünleri Değerlendirme Ölçeği olduğu görülmektedir. Bu ölçekte bulunan yaratıcı yazma kazanımları 5. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı kitabı ve MEB tarafından önerilen Türkçe ders kitapları incelenerek belirlenmiştir. Ancak bu araştırma 4. sınıf düzeyinde yürütüldüğü için ölçekteki bazı maddeler 4. Sınıf kazanımları incelenerek elenmiştir. Rubrik için hazırlanan kazanımlar iki Türkçe öğretmeni iki dördüncü sınıf öğretmeni iki üçüncü sınıf öğretmeni ve iki uzman tarafından alınan görüşler doğrultusunda düzenlenmiştir. Hazırlanan Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği'nde yaratıcı yazma alanına ait 20 kazanım bulunmaktadır. Kazanımların her biri 0 ile 5 arasında puanlanmıştır. Bu puanlamaya göre bir öğrenci rubrikten en düşük 0 puan ve en yüksek 100 puan alabilir. Yansız bir puanlama gerçekleştirebilmek için tüm kâğıtlar değerlendirilmeden önce rastgele beş öğrencinin kâğıdı seçilmiştir. Bu beş kâğıt iki uzman, bir Türkçe öğretmeni ve iki sınıf öğretmeni tarafından bağımsız olarak değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler neticesinde elde edilen veriler karşılaştırılmış ve tarafsız bir değerlendirme için yol gösterici olmuştur.

Araştırmada nitel verilerin elde edilmesinde Yansıtıcı Düşünme Günlükleri kullanılmıştır. Yansıtıcı düşünme becerisini geliştirmeye çalışırken öğrenciler günlük tutmaya teşvik edilir. Bu sayede öğrenciler kendilerinin, düşüncelerinin ve bu sürecin farkına varmış olurlar (Yavuz 2017: 66). Yansıtıcı düşünmeyi geliştirmede günlük tutmanın faydaları ise Ünver (2005: 142) tarafından şu şekilde sıralanmıştır:

- Yeni problemler ve sorular üzerine düşünmeyi tetikler.
- Bireyin düşüncelerini düzenlemesine yardımcı olur.
- Öğrenme materyal ve sürecini değerlendirmeyi sağlar.
- Duygu ve düşüncelerdeki değişim ve gelişmeleri görmeyi sağlar.
- Bireyin kendi öğrenmesini değerlendirmesine fırsat tanır.
- Benzer hataları tekrarlamayı önler.
- Bireyin kendi öğrenme süreçlerini daha iyi gözlemlemesine yardımcı olur.

Öğrenme günlükleri, öğrenciler dersin konusunu ne düzeyde anladı, kazanımlara ulaşma durumu nedir, süreçteki zayıf ve güçlü yanları nelerdir gibi sorularını kendilerine sormalarını sağlayacak ve yansıtıcı düşüncelerini geliştirebilecek şekilde oluşturulmuştur. Böylece öğrencilerin kendilerini yazılı olarak ifade edebilmeleri amaçlanmıştır (Yavuz, 2017: 66). Öğrencilerin yaratıcı yazma çalışmaları ve uygulama süreci hakkındaki düşüncelerini görmelerini ve kendilerini değerlendirmelerini sağlayabilmek için bu araştırmada da yansıtıcı günlükler kullanılmıştır.

Yavuz (2017), tarafından 3. sınıf düzeyinde yapılan bir araştırma için iki sınıf öğretmeni ve iki akademisyenin görüşlerine dayanılarak hazırlanmış olan yansıtıcı düşünme günlükleri incelemiş ve araştırmacının örnekleme uygun olacağı düşünülerek araştırmada bu günlüklerde yer alan sorulardan faydalanılmıştır. Araştırma boyunca 14(öğrenci)x6(hafta)=84 günlük incelenmiştir. İncelenen günlükler içerik analizine tabi tutularak çeşitli kodlar ve temalar oluşturulmuştur.

İşlem / Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında Türkçe Öğretim Programı'nda (2018) yer alan 4. sınıf kazanımlarından yaratıcı yazmaya yönelik kazanımlar belirlenmiştir. Alanyazını gözden geçirilmiş, sınıf düzeyi ve kazanımlar doğrultusunda ders planları hazırlanmıştır. Ders planlarının hazırlanmasında iki Türkçe öğretmeni üç sınıf öğretmeni ve bir uzmanın görüşleri alınmıştır. Ders planlarının yaratıcı yazmayı desteklemesinin yanı sıra yansıtıcı düşünmeyi de geliştirecek kapsamda olmasına dikkat edilmiştir. Yaratıcı yazmayı destekleyebilmek için cümle geliştirme, paragraf geliştirme, bir fotoğraftan ilgi çekici

haber yazma, fotoğraflarla diyalog oluşturma, düşünce kümelerine dayalı metin oluşturma, fotoğraf çekme ve bu süreçle ilgili duygu, düşünce ve deneyimlerini paylaşma etkinlikleri ile ders planları oluşturulmuştur. Ayrıca çalışmanın yansıtıcı düşünce becerilerini de desteklemesi adına etkinlikler esnasında yansıtıcı düşünmeye teşvik edici sorulara, kendini değerlendirmeye, kendine soru sormaya, zihin haritalarına, görsel ve işitsel materyallere, öğrenme günlüklerine ve yansıtıcı düşünme panolarına yer verilmiştir. Uygulama süreci 6 hafta boyunca her hafta 2 ders saati ayrılarak yürütülmüştür.

Araştırmanın uygulama sürecinde, çalışma grubundaki öğrencilere yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma etkinlikleri aracılığıyla kendi düşünme süreçlerinin farkına varmak, sorgulayıcı sorular sormak, yaratıcı fikirler ortaya çıkarmak ve bunu ders sürecine yaratıcı yazma ürünleri ile yansıtma amaçlanmıştır. Bu doğrultuda veri toplama amaçları belirlenmiş ve geliştirilmiştir.

Araştırma, 2017-2018 eğitim öğretim yılı 2. döneminde TOKİ İlkokulu 4-A sınıfında okuyan 14 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmada yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma becerilerinin yaratıcı yazma becerisi üzerindeki etkisi araştırılmaktadır. Bu amaçla öncelikle çalışma grubunda bir ön test uygulaması yapılmıştır. Ön test uygulaması yaratıcı yazma yöntemlerinden biri olan hikâye tamamlama olarak belirlenmiştir. Kullanılacak olan hikâye, Uluslararası Eğitim Başarılarını Belirleme Kurulu'nun (IEA) 2001 yılında yürüttüğü Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi'nde (PIRLS) bulunan metinler arasından seçilmiştir. Hikâye seçiminde bir Türkçe öğretmeni, iki dördüncü sınıf öğretmeni ve bir uzman görüşü alınmıştır. Belirlenen metinlerden sınıf düzeyine uygun hikâye edici bir metin türü olan Baş Aşağı Fareler metni seçilmiştir.

Yaratıcı yazmada metin sonu tamamlama etkinlikleri çok kullanılan bir yöntemdir. Metin sonu tamamlama etkinliklerinde, metin en çarpıcı, en heyecanlı yerde kesilir. Öğrencilerden metinde yer alan olay örgüsünü, karakterleri ve aralarındaki çatışma noktalarına dikkat ederek metnin devamını yazmaları istenir (İpşiroğlu, 2006: 45). Belirlenen hikâyenin ön test uygulamasından sonra öğrencilerle yansıtıcı öğrenme ölçütlerine dayalı anlaşmalı öğrenme ortak bildirgesi hazırlanmış, öğretmen ve öğrenciler tarafından imzalanarak uygulama başlamadan önce sınıf panosuna asılmıştır. Bu aşamadan sonra 6 haftalık uygulama süreci başlamıştır. Hazırlanan ders planları doğrultusunda her hafta 2 ders saati olmak üzere Türkçe derslerinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma etkinliklerine yer verilmiştir. Her etkinliğin sonunda isteğe bağlı olarak öğrenciler çalışmalarını arkadaşları ile paylaşmış ve çalışmalarını değerlendirmiştir. Tamamlanan yaratıcı yazma çalışmaları sınıf içerisinde oluşturulan yansıtıcı düşünme panolarında sergilenmiştir. Her hafta yapılan etkinlikler sonrasında öğrencilere yansıtıcı düşünme günlükleri verilmiş ve kendi öğrenmelerini değerlendirmeleri istenmiştir. Bu günlükler öğrencilerin ilgisini çekmiştir. Yansıtıcı günlükler hiçbir müdahale olmaksızın öğrenciler tarafından bireysel olarak doldurulmuştur. 6 haftalık uygulama sürecinin bitmesi ile son test olarak başta belirlenen hikâye tamamlama etkinliği tekrar edilmiştir.

Verilerin Analizi

Nicel verilerin analizinde Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği kullanılarak her bir öğrencinin ön test ve son test puanları tespit edilmiştir. Araştırmada öğrenciler bireysel olarak değerlendirilmiştir. Rubrikte 20 kazanım bulunmaktadır. Öğrencilerin ön test ve son test puanları ve her bir kazanımdan aldıkları puanlar bireysel olarak karşılaştırılmış ve değerlendirilmiştir. Öğrencilerin ağırlıklı olarak başarı gösterdikleri ve yeteri kadar başarı gösteremedikleri kazanımlar belirlenmiş buna yönelik öğrenci ifadelerine yer verilmiştir.

Bir gruba ait tekrarlı ölçümlerin ortalamalarını karşılaştırmak için örneklem sayısı az ise Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılabilir. Bu test her bir veri çifti için ikinci ölçümden birinci ölçümü çıkararak aradaki farkı hesaplar. Farkın negatif olması durumunda mutlak değerlerine göre bir sıralama ölçeğine çevirir. Örneklem sayısının az olması, sayı yeterli olsa bile dağılımda normalliğin sağlanamaması gibi durumlarda ilişkili (bağımlı) örneklem t testi yapılamaz. Böyle durumlarda parametrik olmayan bir çeşit karşılaştırma testi olan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile ölçümler arasında fark olup olmadığına bakılabilir (Can, 2014). Yapılan araştırmada da örneklemin 14 öğrenciden oluşması nedeniyle bu analiz yönteminin uygun olacağı düşünülmüştür. Öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi uygulanmıştır. Bu teste yönelik analizler nicel verilerin analizi başlığı altında yer almaktadır.

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

Nitel verilerin analizinde sosyal bilimlerde sık kullanılan yöntemlerden biri olan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi belirli kodlar oluşturulur ve bu kodlarla uzun metinlerin içerikleri daha küçük içerikler hâlinde ortaya konulur. Bu sistematik teknikle belirli kelime veya kavramların varlığı, anlamları ve ilişkileri tespit edilir ve çeşitli analizlerle metin içindeki mesajlara ilişkin çıkarımlarda bulunulur (Büyüköztürk vd., 2015: 246). Yansıtıcı günlüklerden elde edilen veriler bir nitel veri analizi yöntemi olan içerik analizine tabi tutulmuştur. Öğrencilerin sorulara verdikleri yanıtlar doğrultusunda çeşitli kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Bu kod ve temalar oluşturulurken veri analizinin güvenilirliği Miles & Huberman'ın (2015) [Görüş birliği/ (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) X 100=85] formülü kullanılarak test edilmiştir (Akt.: Tozduman-Yaralı vd., 2016). Kodlayıcılar arasında görüş ayrılığına neden olan maddeler üzerinde anlaşmaya varılmıştır. Ayrıca çalışmanın geçerlik ve güvenilirliğini arttırmak amacıyla nitel verilerin analizi bölümünde öğrencilerin yansıtıcı günlüklerdeki görüşlerine de yer verilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın nicel ve nitel verilerinin analizine dayalı bulgularına ayrı başlıklar hâlinde yer verilmiştir.

Nicel Verilere İlişkin Bulgular

Öğrencilere ön test ve son test olarak uygulanan hikâye tamamlama etkinliğinden elde edilen veriler 20 kazanım içeren Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği kullanılarak değerlendirilmiştir. Altı haftalık uygulama sürecinin başında ve sürecin sonunda öğrencilerle yaratıcı yazmaya yönelik hikâye tamamlama etkinliği yapılmıştır. Öğrencilerin uygulama sürecinin başında ve sonunda yazdıkları bu yazılar, araştırmada ön test ve son test olarak değerlendirilmiştir. Bir Türkçe öğretmeni, iki sınıf öğretmeni ve iki uzman görüşü alınarak değerlendirmeler karşılaştırılmış ve bunun sonucunda öğrencilerin süreç içerisindeki gelişimlerini daha iyi görebilmek için bazı yorumlarda bulunulmuştur. Çalışma grubundaki öğrenciler Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13 ve Ö14 şeklinde kodlanmıştır.

Tablo 1.

Çalışma Grubu Yaratıcı Yazma Ön Test- Son Test Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son Test- Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	0	0,00	0,00		-3,18
Pozitif Sıralar	13	7,00	91,0	0,00	
Fark Olmayan	1	-	-		

*Negatif sıralara dayalı

Tablo 1'e göre çalışma grubunun Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği'ne göre almış oldukları ön test ve son test puanları arasında $p=0,00<0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Çalışma grubunun ön test puan ortalaması 46,92 bulunmuşken, son test puan ortalaması 60,42 bulunmuştur. Elde edilen veriler çalışma grubunun lehine anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerdeki gelişimi daha iyi gözlemleyebilmek adına öğrencilerin Yaratıcı Yazma Rubriği'nden aldıkları ön test ve son test puanları Tablo 2'de verilmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin gelişim gösterdikleri kazanımlar doğrultusunda hikâyelerinde yer alan ifadeler de bireysel olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 2.

Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği Ön Test ve Son Test Sonuçları

Öğrenciler	Ön Test	Son Test
Ö1	53	77
Ö2	77	80
Ö3	32	61
Ö4	37	68
Ö5	26	35
Ö6	83	89
Ö7	39	53
Ö8	55	62
Ö9	74	74
Ö10	35	49
Ö11	13	16
Ö12	32	40
Ö13	59	70
Ö14	42	72

Ö1'in ön test (53) ve son test (77) puanları arasında fark olduğu görülmüştür. Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği'nde yer alan yaratıcı yazma kazanımları açısından tek tek incelediğimizde en belirgin artışın "yazısında ilgi çekici örneğe yer verme", "yazısında bilinen bir ögeyi yeni bir biçimde ifade etme", "günlük hayatla ilişkilendirme" ve "yazısında ana fikre özgün yorumlarla ulaşma" kazanımlarında olduğu görülmüştür.

"...onlarda baş aşağı durdular ve kapana yakalandılar ama 3 tanesi hariç. Bu 3 fare ayrı ailedendi. Farelerin birisi Türk, diğeri Hindistan ve sonuncusu Azerbaycanlıydı. İsimleri ise Semih, İşan ve Hamid."

Yukarıdaki ifadeden Ö1'in kendi arkadaşının ismini kullanması ve diğer derslerde öğrendiği bilgiler ve izlediği filmlerdeki karakterlere hikâyesinde yer vermiş olması dikkat çekmektedir. Öğrencinin burada yazısında özgün karakterlere yer verdiği ve yazısını kendi yaşamıyla ilişkilendirmiş olduğu sonucuna ulaşılabilir.

"Semih kolonun kırıldığını gördü ve arkadaşlarına haber verdi. Hemen Labon'un evine gidip Labon'a uzaktan "Labon kolon kırılacak, çabuk çık!" dedi. Labon evden çıktı ve ev yıkıldı. Sonra Labon farelerle arkadaş oldu. Yeni ev yaptılar ve mutlu mesut yaşadılar."

Bu ifadeyi incelediğimizde fareleri yakalamaya çalışan Labon'un onlarla dost olduğunu görmekteyiz. Öğrencinin ana fikre ulaşırken hikâyeye farklı bir bakış açısı getirdiği söylenebilir. Labon fareleri öldürmeye çalışan biri iken farelerin onun hayatını kurtarması ve dostluk kurmaları öğrencinin ana fikre ulaşırken özgün fikirler ürettiğini gösterebilir. Ayrıca öğrencinin yazısının bütününde olayları akıcı ve anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde ifade etmiş olması da dikkat çeken unsurlar arasındadır.

Ö2'nin ön test (77) ve son test (80) puanları arasında az da olsa bir fark olduğu görülmüştür. Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği'ne göre öğrencinin "yazısında özgün karakterlere yer verme" ve "yazısında ana fikre özgün yorumlarla ulaşma" kazanımlarında bir artış olduğu tespit edilmiştir.

"...tavana yapıştırdığı şeyleri gördüklerinde gülerken bu tuzağı bütün dünyaya anlatmak istediler. Labon öfkeyle telefonu aldı ve fare ilaçlamayı aradı ve konuştuktan sonra telefonu yere fırlattı. ...Tüm fare arkadaşlarla fare ilaçlamacılar ders vermeye gittiler."

Yukarıdaki ifadelerden de görüldüğü üzere öğrenci hikâyenin başında olmayan "fare ilaçlamacılar" karakterine yazısında yer vermiştir. Buradan hareketle öğrencinin yazısında özgün karakterlere ver verdiği sonucuna ulaşılabilir.

"Bir fare "Hücum." dedi ve fare ilaçlamacıların içine girip onları gıdıkladılar. Hücum bittiğinde yeniden eve geldiler. Labon'la barış imzalayıp mutlu yaşadılar."

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

Yazının devamını incelediğimizde öğrencinin yazısına eklediği yeni karakterle gelişen bir son yazmış olduğunu görmekteyiz. Öğrencinin yazısında farelerin birlikte hareket ederek güçlü bir ekip olabileceğini ve istediklerini başarabileceğini ifade etmeye çalıştığı söylenebilir. Yazısında kendince bir yorum geliştirerek ana fikre ulaştığı sonucuna ulaşılabilir.

Ö3'ün ön test (32) ve son test (61) puanları arasında belirgin bir artış olduğu görülmüştür. Öğrencinin ifadelerini incelediğimizde en fazla artışın “yazısında farklı bir bakış açısı ortaya koyma”, “yazısında ilgi çekici örneğe yer verme”, “yazısında okuduğu, duyduğu ya da gördüğü bilinen bir olaya farklı bakış açıları getirme” ve “yazısında kendisine ilginç ve çekici gelen karakter, olay, yer, an ve benzerine yer verme” kazanımlarında gerçekleşmiş olduğu tespit edilmiştir.

“... İçlerinden birisine oluyor dedi. Bir tane fare biz mi tavandayız yoksa onlar mı diye düşünmeye başladı. Bir tanesinin başı dönmeye başlamıştı. Çünkü baş aşağı duruyordu.”

Öğrencinin bu ifadesinden de anlaşılacağı üzere hikâyedeki bu ters durumu farelerin gözünden ele alarak yazıya farklı bir açısı getirmiştir. Hikâyenin verilen kısmında eşyaların ters durduğu öğrenci tarafından bilinen bir durumdur. Öğrencinin bu durumu ters duran şeylerin eşyalar değil fareler olarak ifade etmesi okuduğu bir olaya farklı bir bakış açısı getirdiği şeklinde yorumlanabilir.

Ö4'ün ön test (37) ve son test (68) puanları arasında farklılık olduğunu görülmüştür. Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği'ni incelediğimizde puanlarında en çok artış olan kazanımların “yazısında ilgi çekici örneğe yer verme”, “yazısında özgün karakterlere yer verme”, “yazısında özgün benzetmelere yer verme”, “yazısında kendine özgü fikirlere yer verme”, “yazısında özgün anlatım biçimlerini (tasvirici anlatım, masalcı anlatım, kanıtlayıcı anlatım...) kullanma”, “yazısındaki örneklerde hayal gücünü yansıtma” ve “yazısında kendisine ilginç ve çekici gelen karakter, olay, yer an ve benzerlerine yer verme” kazanımları olduğu tespit edilmiştir.

“...Yaramaz fare “Bence bu oyun değil.” dedi. Utangaç fare de “Ben de yaramazın dediğine katılıyorum.” dedi.”

“...Utangaç fare lambayı açarken kapana yakalanıyor.”

“...Afacan fare televizyonu kurcalarken kapana yakalanıyor.”

Öğrencinin yukarıdaki ifadelerini incelediğimizde yazısında farklı fare karakterleri ortaya koyduğu söylenebilir. Ayrıca bu ifadelerden de anlaşılacağı üzere öğrenci kendine özgü fikirler ve karakterler üreterek onları konuşturmuş ve eyleme geçirmiştir. Bu noktada hayal gücünü kullanarak gerçekte olması mümkün olmayan bir durumu yazısında aktarmıştır.

Öğrencinin farelere verdiği isimlere dikkat ettiğimizde okuduğu masallardan ve hikâyelerden etkilenecek oradaki karakterleri bu yazısına da yansıtmış olduğundan bahsedebilir. Burada kendisine ilginç gelen veya dikkatini çeken karakterlere yazısında yer verdiği söylenebilir. Öğrencinin yazısını bütün olarak ele aldığımızda yer, zaman ve belirli kahramanlar kullanarak masalcı bir anlatımla konuyu kaleme aldığı ifade edilebilir.

Ö5'in ön test puanı (26) ile son test puanı (35) arasında belirgin olmayan bir artış olduğu görülmüştür. Yaratıcı Yazma Değerlendirme Rubriği'nde yer alan kazanımları ve aldığı puanları incelediğimizde en çok artış olan kazanımların “yazısında duygularını akıcı bir şekilde ortaya koyma”, “yazısında özgün anlatım biçimlerini (tasvirici anlatım, masalcı anlatım, kanıtlayıcı anlatım...) kullanma”, “yazısında duyduğu, okuduğu ya da gördüğü bilinen bir olaya farklı bakış açıları getirme”, ve “yazısında kendisine ilginç gelen karakter, olay, yer, an ve benzerlerine yer verme” kazanımları olduğu tespit edilmiştir.

“... her şey tavandaydı. Fareler çok şaşırıldı.”

“... Fareler öldü. Labon rahat bir nefes aldı.”

Öğrencinin yukarıdaki ifadelerine baktığımızda yazısında şaşkınlık, mutluluk veya huzurlu olmak şeklinde ifade edebileceğimiz çeşitli duygulara yazısında yer verdiği görülmüştür. Buradan hareketle öğrencinin duygularını yazısında uygun yerde ve uygun biçimde ifade ettiği söylenebilir.

“... Ertesi sabah Labon aşağıdaki dükkândan fare zehrini aldı. Evin her yerine fare zehrini koydu. Akşam olunca fareler yuvalarından çıktı. Fareler fare zehrini peynir sandı ve yediler.”

Hikâyenin öğrencilere verilen kısmında Labon'un fareleri yakalamak için kapanlar kullandığından bahsederken öğrenci, kendi yazısında bu soruna fare zehrini başka bir çözüm olarak görmüş ve ifade etmiştir. Öğrencinin yazısında yer alan bu ifadelerden Labon'un sorununa farklı bir

yöntemle çözüm ürettiği söylenebilir. Labon'un evinin altında bulunan bir dükkândan bahsetmesi ve buradan fare zehri almaya gitmesi öğrencinin yazısında kendisine ilginç gelen bir yeri kullanmış olması şeklinde yorumlanabilir.

Ö6'nın ön test puanı (83) ile son test puanı (89) arasında belirgin olmayan bir artış tespit edilmiştir. Bu artışın "yazısını kendi yaşamıyla ilişkilendirme", "yazısında özgün karakterlere yer verme" ve "yazısında duygularını akıcı bir şekilde ortaya koyma" kazanımlarında olduğu görülmüştür.

"... Öğlede aşağıdaki bakkala inip beş kutu mermi aldı."

"... Ertesi gün yere düşen fareleri kedilere verdi."

Yukarıdaki ifadeler incelendiğinde hikâyede yer almayan bakkal ve kedi karakterlerine rastlanmıştır. Buradan hareketle öğrencinin yazısında özgün karakterlere yer verdiği ifade edilebilir.

"... yine kahkahalar ata ata gezdiler."

"... Ama 10-15 tanesi tüfek sesini duyunca korkup evlerine kaçtılar."

"... tüm fareler yakalandı ve Labon çok çok rahat yaşadı."

Öğrencinin bu ifadelerine göre son test yazısında sevinç ve korku gibi duyguların yer aldığı görülmüştür. Bu duyguları yazısı içinde gerekli yerlerde, yazı bütünlüğünü bozmayacak şekilde kullanmış olduğu tespit edilmiştir. Bu duruma dayanarak öğrencinin duygularını, yazısında akıcı bir şekilde ortaya koyduğu sonucuna ulaşılabilir.

Bu ifadelerle birlikte öğrencinin yazısının bütününe bakıldığında özellikle tüfek, mermi, vurmak kelimelerini içeren cümlelere rastlanmıştır. Öğrencinin günlük hayatta oynadığı, izleyip anlattığı filmlerden etkilenmiş olması ve yazısında bunlarla ilgili ifadelerinin bulunması yazısını kendi yaşamıyla ilişkilendirmesi şeklinde yorumlanabilir.

Ö7'nin ön test puanı (39) ile son test puanı (53) arasında az da olsa bir artış olduğu görülmüştür. Öğrencinin puanlarının en fazla artış gösterdiği kazanımların "yazısında farklı bir bakış açısı ortaya koyma", "yazısının alışılmışın dışında yenilikler içermesi" ve "yazısında özgün benzetme/benzetmelere yer vermesi" olduğu tespit edilmiştir.

"... Ertesi gün bir fare diğer farelere "Ben bir yolunu buldum." dedi. Diğer fareler "Ne yolunu buldun?" dedi. "Biz de baş aşağı yürürüz ve bu adamı darlatırız." dedi."

Öğrenci, farelerin de ihtiyar adamın yaptıklarına karşılık vermek için bir plan yaptığını ifade etmiştir. Bu ifadelerden hareketle öğrencinin yazısında farklı bir bakış açısı ortaya koyduğu söylenebilir. Farelerin tuzağa yakalanmaması, yaşlı adama bir ders vermeye çalışmaları yazıda alışılmışın dışında yeniliklerin yer alması şeklinde yorumlanabilir.

"... bir de ne görsünler. Bütün eşyalar yarasa gibi baş aşağı duruyor."

Öğrencinin ters bir şekilde tavana yapılandırılmış duran eşyaları yarasaların duruşuna benzetmesi yazısında özgün benzetme/benzetmelere yer vermesi olarak ifade edilebilir.

Ö8'in ön test puanı (55) ile son test puanı (62) arasında az da olsa bir artış olduğu görülmüştür. Bu artışın görüldüğü kazanımların "yazısında farklı bir bakış açısı ortaya koyma", "yazısında duygularını akıcı bir şekilde ortaya koyma", "yazısındaki örneklerde hayal gücünü yansıtmaya" ve "yazısında duygularına yer verme" kazanımları olduğu tespit edilmiştir.

"... ama bir tane fare Labon'un elini ısırды ve fareler koştu. Labon çok sinirlendi."

"...Labon çok sevindi hatta içinden bir oh çekti. Fakat sonra farelere acımış ve serbest bırakmış. Farelerle birlikte yaşamaya başlamışlar."

Öğrencinin yukarıdaki ifadelerinde yazısında bir duyguyu yansıtan cümlelere yer verdiği görülmüştür. Yazısının bütününde bu duyguları uygun yerlerde ifade etmiştir. Buna dayanarak öğrencinin yazısında duygularına yer verdiği ve duygularını akıcı bir şekilde ortaya koyduğu sonucuna ulaşılabilir. Ayrıca Labon'nun farelerden rahatsız olmasına rağmen sonradan onlara acıması ve onlarla birlikte yaşamaya karar vermesi öğrencinin hayal dünyasının bir yansıması olarak düşünülebilir.

Ö9'un ön test puanı (74) ile son test puanı (74) arasında bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Ö10'un ön test puanı (35) ile son test puanı (49) arasında bir artış olduğu tespit edilmiştir. Bu artışın "yazısında farklı bir bakış açısı ortaya koyma", "yazısında alışılmışın dışında yeniliklere yer verme", "yazısında duygularını akıcı bir şekilde ortaya koyma", "yazısında fikirlerini akıcı bir şekilde ortaya koyma", "yazısında okuduğu, duyduğu ya da gördüğü bilinen bir olaya farklı bakış açıları getirme" ve "yazısında duygularına yer verme" kazanımlarında olduğu görülmüştür.

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

"... Bütün eşyalar tavandaydı. Fareler çok acıktı. Yemek için mutfağa gittiler ama bütün peynirler tavanda ve kapandaydı. Fareler burada huzur bulamadı. Çok acıktılar ve sıkıldılar."

"... Sabah Labon fare bulamayınca sevindi. Her şeyi yere geri indirdi ve peynirleri yedi."

Öğrencinin yukarıda yer alan ifadelerinden hareketle farelerin tuzağa yakalanmamak için peynirleri yememeleri ve açlığa dayanamadıkları için evi terk etmeleri yazısında farklı bir bakış açısı ortaya koyduğu ve alışılmışın dışında yeniliklere yer verdiği şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca görüldüğü üzere yazısında çeşitli duygulara yer vermiş bu duyguları yazısı içinde uygun yerlerde ifade etmiştir. Günlük hayatta farelerin kapana yakalanmamak için peynirleri yemediği bir durumla karşılaşmak mümkün değilken; öğrenci fareleri düşünebilen bir varlık olarak yansıtmış ve buna göre yazısını devam ettirmiştir. Buradan hareketle öğrencinin yazısında okuduğu, duyduğu ya da gördüğü bilinen bir olaya farklı bakış açıları getirdiği yorumuna ulaşılabilir.

Ö11'in ön test puanı (13) ile son test puanı (16) arasında belirgin bir artış görülmemiştir.

"... içlerinden biri diğerine "Bu adama sanırım yaşından dolayı sersemlik vurmuş." dedi."

Öğrencinin ön test ve son test yazısı arasında farklı olan tek cümle yukarıda belirtilen ifadedir. Bu ifade öğrencinin yaşadığı yörede sık kullanılan bir ifade olup öğrencinin yazısına kendi yaşamından bir şeyler kattığı şeklinde yorumlanabilir.

Ö12'nin ön test puanı (32) ile son test puanı (40) arasında belirgin olmamakla birlikte bir artış söz konusu olmuştur. Bu artışın "yazısında duygularını akıcı bir şekilde ifade etme", "yazısının uygun uzunlukta oluşu" ve "yazısında duygularına yer verme" kazanımında olduğu görülmüştür.

"... etrafa bakındılar, tavanda bir sürü eşya vardı. Fareler şaşkırdılar sonra geri yuvalarına girdiler."

"... yaşlı adam onları alıp attı ve çok mutlu oldu."

Öğrencinin yukarıdaki ifadelerinde şaşkınlık ve mutluluk duygularına rastlamaktayız. Bu duyguları yazısında uygun yerlerde ifade etmiştir. Buna dayanarak öğrencinin yazısında duygularına yer verdiği ve bu duyguları akıcı bir şekilde ifade ettiği sonucuna ulaşılabilir. Ayrıca öğrencinin ön test ve son test yazısını incelediğimizde aynı sonuca bağlı kalsa bile arada bazı yorumlar ve duygular eklemesi son test yazısının ön test yazısına göre daha uygun uzunlukta olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Ö13'ün ön test puanı (59) ile son test puanı (70) arasında bir artış olduğu görülmüştür. Artış gözlemlenen kazanımların "yazısında farklı bir bakış ortaya koyma", yazısında özgün karakterlere yer verme", "yazısında fikirlerini akıcı bir şekilde ortaya koyma" ve "yazısında kendine ilginç ve çekici gelen karakter, olay, yer, an ve benzerlerine yer verme" olduğu tespit edilmiştir.

"... Fareler tavana çıktıklarında orada peynir görmüş. Bir fare hemen atladi ve kapana sıkıştı. Sabah olduğunda yaşlı adam kapana bakınca bir fare görmüş. Bu böyle devam etmiş. En sonunda elebaşları gelmiş ve "Özür dilerim yaşlı adam." demiş. Sonra elebaşları bu evden sonsuza dek gitmiş."

Öğrencinin son test yazısında bir elebaşı fare karakterinden bahsetmesi onun yazısında önceden bulunmayan özgün bir karaktere yer vermesi olarak yorumlanabilir. Diğer farelerin yakalanıp elebaşının özür dileyip evi tamamen terk etmesi öğrencinin yazısında farklı bir bakış açısı getirdiğinin kanıtı olabilir. Bu karakterin kapana yakalanmadan, özüyle yazısına son vermesi öğrencinin bu karakteri ilginç bulduğu ve yazısında yer verdiği söylenebilir. Ayrıca öğrencinin ön test yazısı ile son test yazısını karşılaştırdığımızda ön test yazısında eksik veya yarım kalan cümlelerin sık sık yer aldığı ve bu nedenle düşüncelerin ifade edilmesinde bir acıcılık sorunu olduğu görülmüştür. Son test metninde ise bu duruma rastlanmamıştır. Öğrenci eksiksiz ve sıralı olarak düşüncelerini ifade etmiştir.

Ö14'ün ön test puanı (42) ve son test puanı (72) arasında belirgin bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Artış olan kazanımların "yazısında farklı bir bakış açısı ortaya koyma", "yazısında ilgi çekici örneğe yer verme", "yazısında alışılmışın dışında yenilikler içerme", "yazısında fikirlerini akıcı bir şekilde ortaya koyma", "yazısındaki örneklerde hayal gücünü yansıtmaya", "yazısının uygun uzunlukta oluşu", "yazısını ayrıntılı fikirlerle zenginleştirme" ve "yazısında kendisine ilginç gelen karakter, olay, yer, an ve benzerlerine yer verme" olduğu tespit edilmiştir.

"... Sabah olunca dam fareleri gördü ve "Siz çok yaramazsınız niye kapana yakalanmıyorsunuz?" dedi. Fareler "Biz zaten oraya çıkamayız ki nasıl yakalanalım?" dedi. Labon "Hadi gezelim mi?" dedi ve fareler anlaştılar. Eve gelince Labon fareleri kandırıp baş aşağı yapıştırdı."

Yukarıdaki ifadeler incelendiğinde öğrencinin Labon'un farelerden kurtulma şekline farklı bir bakış açısı getirdiği görülmüştür. Labon'un fareleri gezmeye götürüp dönüşte onları kandırması öğrencinin hayal gücünü yazısına yansıtması ve yazısında alışılmışın dışında yenilikler bulunması şeklinde yorumlanabilir. Farelerin Labon ile diyalog kurması ve birlikte gezmeye gitmeleri öğrencinin farelere bir hayvandan öte bir takım özellikler yüklediğini göstermektedir. Buna dayanarak öğrencinin yazısında okuduğu, duyduğu ya da gördüğü bilinen bir olaya farklı bir bakış açısı getirmiş olması şeklinde ifade edilebilir.

Nitel Verilere İlişkin Bulgular

Araştırmanın 6 haftalık uygulama sürecinde yürütülen etkinliklere yönelik hazırlanan yansıtıcı düşünme günlükleri her etkinlik sonrasında öğrenciler tarafından doldurulmuştur. Yansıtıcı günlüklerin uygulanma aşamasında öğrencilere herhangi bir müdahale söz konusu olmamıştır. Bu günlüklerde yer alan sorular öğrencilerin yapılan etkinlik üzerinden öğrenmelerini sorgulamalarına, güçlü ve zayıf yönlerini fark etmelerine, öğrenilen bilgilerin günlük hayatta nasıl kullanılabileceklerinin farkında olmalarına ve etkinlik sürecini değerlendirmelerine fırsat vermiştir. Her etkinlik sonrasında uygulanan yansıtıcı günlükler ayrı ayrı incelenmiş, bir sonraki etkinliğin uygulanmasında yol gösterici olmuştur. Yansıtıcı günlüklerin incelenmesinde bir Türkçe öğretmeni, iki sınıf öğretmeni ve bir uzman görüşü alınarak çeşitli kodlar oluşturulmuştur. Bu kodlar "derste öğrenilenler, derste eğlendiren durumlar, derste sıkıcı durumlar, derste güçlü yönler, derste zayıf yönler ve günlük hayatta kullanma" olmak üzere altı kategoride ifade edilmiştir. Oluşturulan kodlar doğrultusunda elde edilen nitel veriler nicel verilere dönüştürülerek yorumlanmıştır.

Tablo 3.

Belirlenen Bir Kelimedeki Hareketle Cümle ve Metin Oluşturma Etkinliğine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcı	f	%
Derste öğrenilenler	Kelimelerin cümledeki işlevini fark etme	Ö3, Ö5, Ö7, Ö9, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14	8	%57.1
	Yaratıcı fikirler yazma	Ö1, Ö2, Ö6, Ö9, Ö12, Ö14	6	%42.8
	Cümle kurma	Ö8, Ö12	2	%14.2
	Güzel cümle yazma	Ö2	1	%0.07
	Ve bağlacının kullanımı	Ö5	1	%0.07
	Farklı cümle kurma	Ö4	1	%0.07
Derste eğlendiren durumlar	Yazı yazma	Ö2, Ö4, Ö10	3	%21.4
	Farklı cümle yazma	Ö7, Ö9, Ö13	3	%21.4
	Yanıt vermeyen	Ö6, Ö11	2	%14.2
	Dersin eğlenceli olması	Ö3, Ö12	2	%14.2
	Yeni şeyler öğrenme	Ö1, Ö14	2	%14.2
	İstediği şeyi yazabilme	Ö5	1	%0.07
	Hayallerini yazarak anlatma	Ö4	1	%0.07

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

		Dersin heyecan uyandırması	Ö8		1	%0.07
Dersteki yönler	güçlü	Kelime ekleme/Cümle geliştirme	Ö3, Ö4, Ö5, Ö9, Ö14		5	%35.7
		Kolayca yazma	Ö1, Ö7, Ö10, Ö11, Ö12		5	%33.3
		Yanıt vermeyen	Ö2, Ö6, Ö8, Ö13		4	%28.5
Dersteki yönler	zayıf	Kelime bulamama	Ö2, Ö5, Ö7, Ö10, Ö11, Ö13		6	%42.8
		Yanıt vermeyen	Ö3, Ö4, Ö6, Ö8		4	%28.5
		Cümlenin uzaması	Ö12, Ö14		2	%14.2
		Zayıf yön yok	Ö1		1	%0.07
		Yavaş yazma	Ö9		1	%0.07
Günlük kullanma	hayatta	Güzel konuşma	Ö1, Ö11, Ö14		3	%21.4
		Düzenli cümle kurma	Ö2, Ö6, Ö12		3	%21.4
		Doğru anlatabilmek	Ö3, Ö4, Ö13		3	%21.4
		Doğru yazma	Ö7, Ö10		2	%14.2
		Hızlı düşünme	Ö2		2	%14.2
		Öğrenme	Ö8		1	%0.07
		Yazmayı planlama	Ö9		1	%0.07
		Yanıt vermeyen	Ö5		1	%0.07

Tablo 3'ün incelenmesi sonucu öğrencilerin tamamı derste öğrendikleri konular hakkında fikir belirttiği görülmüştür. Verilen yanıtlar incelendiğinde öğrencilerin ders içeriğinin farkında olduğu görülmüştür. Derste öğrenilen konularda en fazla verilen yanıtın "kelimelerin cümledeki işlevlerini fark etme" (f=8) olduğu ve ikinci sırada "yaratıcı fikirler yazma" (f=6) yanıtının yer aldığı tespit edilmiştir. "güzel cümle yazma ve bağlacının kullanımı, farklı cümle kurma, cümle kurma" yanıtlarının ise en az ifade edilen yanıtlar olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili etkinliklerinden ve etkinliklere dayalı görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Öğleden akşama kadar Deniz'le otobüse binip çanta aldıktan sonra meyve sebze alıp sinemaya gittik." (Ö3). "Cümleye yeni kelimeler ekleyip cümleyi devam ettirmeyi öğrendim." (Ö3).

"Babam, ablam ve ben yemekten sonra senin topunla akşam saat sekizde parka gidip top oynayalım mı?" (Ö7). "Bir cümleye kelime ekleyerek cümlenin büyüdüğünü öğrendim." (Ö7).

"Buse, beyaz valizi alıp seninle uçağa binip yarın saat sekizde Eskişehir'in Porsuk Çayı'nda fotoğraf çekmeye gidelim mi?" (Ö2). "Daha yaratıcı fikirler yazmayı ve bir kelimedenden güzel bir cümle yapmayı öğrendim." (Ö2).

Derste eğlendiren durumlarda öğrencilerin çoğunun "yazı yazma" (f=3) ve "farklı cümle yazma" (f=3) ifadelerine yer verdiği görülmüştür. En az eğlenceli bulunan durumlar ise "hayallerini yazarak anlatma, istediği şeyi yazabilme ve dersin heyecan uyandırması" olmuştur. Bu kategoriye ait kodlara ve frekanslarına bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun dersten keyif aldığı söylenebilir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Derste beni yazmak eğlendirdi ve yeni hayaller kurup cümle yazmak hoşuma gitti.” (Ö4), “Bir kelimededen güzelce bir sürü cümle yazdım. Bu beni eğlendirdi.” (Ö9), “İstediğim şeyleri yazmak beni eğlendirdi.” (Ö5), “Derste beni yazmak eğlendirdi.” (Ö2).

Derste kendilerini sıkın durumlarda “aynı cümleyi yazmak” ve “sıkın bir durum yok” yanıtının verildiği ve bu konuda fikir belirtmeyen öğrencilerin bulunduğu (f=8) tespit edilmiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Sıkın bir şey yok.” (Ö1, Ö5, Ö7, Ö9, Ö14), “Sıkın: Başka bir kelime ekleyip aynı cümleyi baştan yazdım.” (Ö10).

Öğrencilerin ders süresince kendilerini en çok “kolayca yazma” (f=5) ve “kelime ekleme/cümle geliştirme” (f=5) durumlarında güçlü/başarılı hissettikleri görülmüştür. Dört öğrenci ise güçlü yönleri hakkında herhangi bir ifadede bulunmamıştır.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Cümleyi baştan yazmak kolaydı.” (Ö10), “Bir kelime yazdıktan sonra ikinci kelimeye ne götüreceğimi hemen bulurum.” (Ö9), “Güçlü yanım yazma.” (Ö7), “Güçlü yönüm kelime eklemek.” (Ö5), “Kelimeye ek getirip yazımı devam ettirmek.” (Ö3).

Öğrencilerin derste kendilerini en çok zayıf/başarısız buldukları durumlar “kelime bulamama” (f=6) ve en az verilen yanıt “yavaş yazma” olmuştur. Bir öğrencinin zayıf yönüm yok yanıtı verdiği, 4 öğrencinin ise zayıf yönleri hakkında fikir belirtmediği tespit edilmiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Ben yazarken kelime bulamakta zorlandım.” (Ö13), “Cümlemi düşünürken güçlük çektim.” (Ö11), “Kelime getirmek biraz zordu.” (Ö10), “Beni zorlayan kelime bulmaktı.” (Ö7), “Yazıya kelime eklerken zorlandım. Çünkü bu yazı çalışmasında iyi ve hızlı düşünmek önemli.” (Ö2), “Zayıf yönüm biraz yavaş yazarım.” (Ö9).

Uygulama süresince öğrenilenlerin günlük hayatta kullanımına ilişkin yanıtlar ise “güzel konuşma” (f=3), “düzgün cümle kurma” (f=3) ve “doğru anlatabilmek” (f=3) şeklindedir. En az verilen yanıtlar ise “öğrenme ve yazmayı planlama” şeklinde ifade edilmiştir. Bir öğrenci ise öğrenilenlerin günlük hayatta kullanımına yönelik fikir belirtmemiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Birine bir şey anlatırken işime yarar.” (Ö13), “Günlük hayatımda düzgün cümle kurarım.” (Ö12), “Karşımızdaki kişi bizi iyi anlar ve doğru yanıt verir.” (Ö4), “Daha hızlı düşünür ve daha iyi cümle kurabilirim.” (Ö2).

Tablo 4.

Belirlenen Bir Cümleden Hareketle Paragraf veya Metin Geliştirme Etkinliğine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcı	f	%
Derste öğrenilenler	Cümlelerden hikâye oluşturma	Ö2, Ö3, Ö4, Ö7, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13	9	%64.2
	Farklı cümle kurma	Ö6, Ö8, Ö14	3	%21.4
	Cümle kurma	Ö1, Ö5	2	%14.2
Derste eğlendiren durumlar	Yanıt vermeyen	Ö3, Ö9, Ö10, Ö13	4	%28.5
	Yazı yazma	Ö1, Ö5, Ö7	3	%21.4
	Hayallerini yazarak anlatma	Ö2, Ö4, Ö7	3	%21.4
	Dersin eğlenceli olması	Ö8, Ö12	2	%14.2
	Farklı cümle yazma	Ö6	1	%0.07

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

		Yeni şeyler öğrenme	Ö14	1	%0.07
		Eğlendiren bir durum yok	Ö11	1	%0.07
Derste durumlar	sıkan	Yanıt vermeyen	Ö1, Ö2, Ö6, Ö7, Ö8, Ö11	6	%42.8
		Sıkan bir durum yok	Ö4, Ö5, Ö9, Ö14	4	%28.5
		Yeni cümleler oluşturma	Ö3, Ö13	2	%14.2
		Yazı yazma	Ö10, Ö12	2	%14.2
Dersteği yönler	güçlü	Yazma	Ö2, Ö4, Ö6, Ö9, Ö11	5	%35.7
		Cümle oluşturma	Ö1, Ö5, Ö8, Ö14	4	%28.5
		Yanıt vermeyen	Ö7, Ö10, Ö13	3	%21.4
		Hayal gücünü kullanma	Ö3, Ö6,	2	%14.2
		Hızlı yazma	Ö9, Ö12	2	%14.2
		Yazma	Ö2, Ö4, Ö6, Ö9, Ö11	5	%35.7
Dersteği yönler	zayıf	Zayıf yön yok	Ö4, Ö5, Ö9, Ö10,	4	%28.5
		Yanıt vermeyen	Ö1, Ö6, Ö11	3	%21.4
		Ne yazacağını düşünme	Ö2, Ö8, Ö14	3	%21.4
		Etkinliğin anlaşılması	Ö13	1	%0.07
		Cümleye büyük harfle başlama	Ö3	1	%0.07
		Cümle kurmak	Ö7	1	%0.07
		Yazarken yorulma	Ö12	1	%0.07
Günlük kullanma	hayatta	Hikâye yazma	Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö13	5	%35.7
		Düzenli cümle kurma	Ö1, Ö5, Ö13, Ö14	4	%28.5
		Doğru yazma	Ö1, Ö3, Ö4	3	%21.4
		Güzel konuşma	Ö3, Ö12	2	%14.2
		Doğru anlatabilmek	Ö2, Ö6	2	%14.2
		Yazmayı planlama	Ö9	1	%0.07
		Hayal kurma	Ö6	1	%0.07

Tablo 4'e göre öğrencilerin tamamı derste öğrenilen konular hakkında fikir belirtmiştir. Bu sonuç öğrencilerin uygulama sürecinin farkında olduğunu göstermektedir. En çok verilen yanıt "cümlelerden hikâye oluşturma" (f=9), en az verilen yanıt ise "cümle kurma" (f=2) olmuştur.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Cümlelerden hikâye yazmayı öğrendim.” (Ö2), “Türkçe dersinde cümleyi hikâye yapmayı öğrendim.” (Ö3), “Cümleleri birleştirip hikâye yazma.” (Ö4), “Cümleleri birleştirip hikâye oluşturmayı öğrendim.” (Ö7), “Bir cümleden hikâye yazmayı öğrendim.” (Ö9), “Cümlelerle hikâye kurmayı öğrendim.” (Ö10).

Derste en çok eğlendiren durumlar “yazı yazma (f=3) ve hayallerini yazarak anlatma (f=3)” olarak ifade edilmiştir. Bu soruda bir öğrenci derste eğlendiren durum yok diye yanıt verirken 4 öğrenci ise bir fikir belirtmemiştir. En az eğlendiren durumların ise “yeni şeyler öğrenme” ve “farklı cümle yazma” olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Eğlendim çünkü yazı yazmak çok güzel.” (Ö1), “Tatilde ne yapacağımı düşünürken eğlendim.” (Ö2), “Hikâye yazmak eğlendirdi.” (Ö4), “Cümle yazarken eğlendim.” (Ö6), “Derste beni eğlendiren yazma, cümlelerle hikâye oluşturmak.” (Ö7), “Beni eğlendiren şey yeni bir şey öğrenmek.” (Ö14).

Derste sıkıcı durumlar konusunda 6 öğrencinin yanıtlamadığı, 4 öğrencinin ise sıkıcı bir durumun olmadığına ilişkin yanıt verdiği görülmüştür. Bunların dışında “yeni cümleler oluşturma” (f=2) ve “yazı yazma” (f=2) yanıtlarının verildiği tespit edilmiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Cümle yapıp devam ettirmek biraz sıkıcıydı.” (Ö3), “Derste beni sıkıcı hiçbir şey olmadı.” (Ö9), “Beni sıkıcı durum kelime kullanırken zorlandım.” (Ö13).

Öğrencilerin derste kendilerini en çok “yazma” (f=5) ve “cümle oluşturma” (f=4) konusunda güçlü/başarılı bulmuştur. İkişer öğrenci ise güçlü yönlerini “hayal gücünü kullanma” ve “hızlı yazma” olarak belirtmiştir. Üç öğrencinin derste güçlü yönlerine dair fikir belirtmediği tespit edilmiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Güçlü yönüm hızlı yazdım ve kolaydı.” (Ö12), “Güçlü yönüm güzel ve hızlı bir hikâye yazdım.” (Ö9), “Güçlü yönüm cümlelerin devam ettirebiliyorum.” (Ö8), “Düşünmekte ve yazmada güçlüydüm.” (Ö6), “Güçlü yönüm hayal gücümü kullanabiliyorum.” (Ö3), “Güçlü yönüm cümle kurmak.” (Ö1).

Derste zayıf yönlerin belirlenmesine yönelik soruya en çok verilen yanıt “ne yazacağını düşünme” (f=3) olmuştur. 4 öğrenci zayıf yönünün olmadığını belirtirken 3 öğrenci bu konu hakkında herhangi bir fikir belirtmemiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Cümleleri zor buldum.” (Ö14), “Zayıf yönüm yazarken elimin yorulması.” (Ö12), “Cümle kurmada zorlandım.” (Ö7), “Cümlelerin büyük harflerini unuttum.” (Ö3), “Düşünürken biraz güçlük çektim.” (Ö2).

Öğrencilerin öğrenilenleri günlük hayatta kullanmaya yönelik en çok verdikleri yanıtlar “hikâye yazma” (f=5), “düzgün cümle kurma” (f=4) yanıtları olmuştur. En az verilen yanıtlar ise “hayal kurma” ve “yazmayı planlama” şeklindedir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Cümlelerimi doğru düzgün kullanırım.” (Ö14), “Cümle ve hikâye yazarken kullanırım.” (Ö13), “Günlük konuşmalarımı düzeltirim.” (Ö12), “Kitap yazıyorum, daha güzel yazarım.” (Ö11), “Büyüyünce daha rahat konuşmamızı sağlar ve daha rahat hayal kurarız.” (Ö6), “Günlük konuşmalarımı daha iyi yaparım.” (Ö2).

Tablo 5.

Belirlenen Bir Fotoğraftan Hareketle Haber Yazma Etkinliğine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcı	f	%
Derste öğrenilenler	Haber yazma	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9,	12	%85.7
		Ö10, Ö11, Ö12, Ö14		
	Manşet yazma	Ö2, Ö13	2	%14.2

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

	Haber yazmanın zorluğu	Ö5	1	%0.07	
Derste eğlendiren durumlar	Haber yazma	Ö3, Ö4, Ö5, Ö9	4	%28.5	
	Yazma	Ö7, Ö12	2	%14.2	
	Eğlendiren bir durum yok	Ö10, Ö11	2	%14.2	
	Dersin heyecanlı olması	Ö8	1	%0.07	
	Manşet yazma	Ö13	1	%0.07	
	Yeni şeyler öğrenme	Ö14	1	%0.07	
	Derste kullanılan görsel	Ö2	1	%0.07	
	Yanıt vermeyen	Ö1, Ö6	2	%14.2	
Derste sıkın durumlar	Yanıt vermeyen	Ö2, Ö3, Ö4, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14	9	%64.2	
	Sıkın bir durum yok	Ö1, Ö5, Ö7, Ö9	4	%28.5	
	Yazma	Ö6	1	%0.07	
Dersteki güçlü yönler	Güzel yazma	Ö2, Ö4, Ö5, Ö7, Ö12	5	%35.7	
	Haber yazma	Ö3, Ö8, Ö9, Ö14	4	%28.5	
	Yanıt vermeyen	Ö1, Ö10, Ö13	3	%21.4	
	Hızlı düşünme	Ö6, Ö11	2	%14.2	
	Görsel okuma	Ö2	1	%0.07	
	Zayıf yön yok	Ö3, Ö5, Ö7, Ö9	4	%28.5	
Dersteki zayıf yönler	Yazma	Ö6, Ö10, Ö11	3	%21.4	
	Yanıt vermeyen	Ö1, Ö4, Ö14	3	%21.4	
	Düşünme	Ö2, Ö12	2	%14.2	
	Manşet yazma	Ö13	1	%0.07	
	Görsel okuma	Ö8	1	%0.07	
	Günlük hayatta kullanma	Gazeteci olursam	Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö8, Ö11, Ö13	7	%50
		Yanıt vermeyen	Ö5, Ö12, Ö14	3	%21.4
Hikâye yazma		Ö4, Ö10	2	%14.2	
İş hayatında		Ö7	1	%0.07	
Yazmayı planlama		Ö9	1	%0.07	
Yazar olursam		Ö1	1	%0.07	

Tablo 5'in incelenmesi sonucu öğrencilerin tamamının derste öğrenilen konular hakkında fikir belirttiği görülmüştür. En sık verilen yanıtın "haber yazma" (f=12), en az verilen yanıtın ise "haber

yazmanın zorluğu” olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte “manşet yazma” (f=2) yanıtı da öğrencilerin ifadeleri arasında yer almıştır.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili etkinliklerinden ve etkinliklere dayalı görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“DOĞAYI KIRLETİP KAÇTI!!!” (Ö2), “Haber yazmayı öğrendim ve manşetin ne demek olduğunu öğrendim.” (Ö2).

“BİNLERCE Ağaç Kesildi.” (Ö13), “Manşet yazmayı öğrendim.” (Ö13).

“Resme bakarak gazete yazmayı öğrendim.” (Ö4), “Haber yazmanın zor olduğunu öğrendim.” (Ö5).

Derste en çok eğlendiren durumlar sırası ile “haber yazma” (f=4), “yazma” (f=2), “derste kullanılan görsel” (f=1), “dersin heyecanlı olması” , “manşet yazma” ve “yeni şeyler öğrenme” olmuştur. İki öğrenci derste kendilerini nelerin eğlendirdiği konusunda görüş belirtmemişken iki öğrenci ise kendilerini derste eğlendiren bir durum olmadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Haberin fotoğrafı beni eğlendirdi.” (Ö2), “Eğlendirdi çünkü haber yazmak çok eğlenceli bir şey.” (Ö3 “Eğlendiren şey: Resme bakarak gazete yazmak.” (Ö4),), “Eğlendiren şey manşet kısmı oldu.” (Ö14).

Derste sıkıcı bulunan durumlara yönelik fikir belirtmeyen öğrencilerin (f=9) çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin ifadeleri arasında “sıkıcı bir durum yok” (f=4) ve “yazma” yanıtları da yer almaktadır.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Bu derste hiç sıkılmadım, çok eğlendim.” (Ö1), “Beni sıkıcı hiçbir şey yok.” (Ö9).

Öğrencilerin derste kendilerini en çok güçlü/başarılı buldukları durumlar “güzel yazma” (f=5) ve “haber yazma” (f=4); en az verilen yanıtın ise “görsel okuma” şeklindedir. 3 öğrenci ise derste güçlü yönlerine yönelik fikir belirtmemiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Güçlü olan yer haberi kolay olarak yazdım.” (Ö14), “Güçlü yönüm gazete yazabiliyorum.” (Ö8), “Güçlü yönüm hızlı düşünmek.”, “Güçlü yönlerim: güzel yazma ve görselden anladığımı yazma.” (Ö2), “Güçlü yönüm gazete yazabilmek.” (Ö3).

Öğrencilerin kendilerini zayıf/başarısız gördükleri diğer durumlar “yazma” (f=3), “düşünme” (f=2), “görsel okuma” ve “manşet yazma” olmuştur. Derste zayıf yönleri hakkında fikir belirtmeyen 3 öğrenci bulunurken derste kendilerinin zayıf yönü olmadığını belirten 4 öğrenci olduğu görülmüştür. Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Zayıf yönüm manşet yazarken zorlandım.” (Ö13), “Zayıf yönüm ise düşünmekte zorlandım.” (Ö12), “Zayıf yönüm yazmak.” (Ö11), “Zayıf yönüm resmi anlayamadım.” (Ö8).

Derste öğrenilenlerin günlük hayattaki kullanımına yönelik en sık verilen yanıt “gazeteci olursam” (f=7) olmuştur. Bu konuda fikirlerini ifade etmeyen (f=3) öğrenciler de bulunmaktadır.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Biri bana hikâye ya da gazete yazar mısın dediğinde kolayca yazarım.” (Ö4), “Mesela gazeteci olursak nasıl yazacağımızı öğrendik.” (Ö3). “Belki gazeteci olduğumda kullanırım.” (Ö12).

Tablo 6.

Belirlenen Bir Fotoğraftan Hareketle Diyalog Yazma Etkinliğine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcı	f	%
Derste öğrenilenler	Diyalog yazma	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14	14	%100
	Diyalog yazma	Ö3, Ö4, Ö9, Ö12, Ö13	5	%35.7

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

Derste eğlendiren durumlar		Eğlendiren bir durum yok	Ö5, Ö11, Ö14	3	%21.4
		Görsellerin anılarını hatırlatması	Ö2, Ö10,	2	%14.2
		Yanıt vermeyen	Ö6, Ö8	2	%14.2
		Yazı yazma	Ö1, Ö7	2	%14.2
		İşitsel materyaller	Ö2, Ö9	2	%14.2
		Etkinliğin kolay olması	Ö10	1	%0.07
		Görsel materyaller	Ö3	1	%0.07
Derste sıkılan durumlar		Sıkılan bir durum yok	Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö9, Ö10, Ö11	7	%50
		Yanıt vermeyen	Ö1, Ö2, Ö6, Ö12, Ö13, Ö14	6	%42.8
		Yazı yazma	Ö8	1	%0.07
Dersteki yönler	güçlü	Diyalog yazma	Ö1, Ö3, Ö5, Ö7, Ö9	5	%35.7
		Yazma	Ö7, Ö12, Ö13, Ö14	4	%28.5
		Fikir üretme	Ö10, Ö11	2	%14.2
		Yanıt vermeyen	Ö4, Ö6	2	%14.2
		Güçlü yön yok	Ö8	1	%0.07
		Görsel okuma	Ö2	1	%0.07
		İşitsel uyarıcılarla motive olma	Ö2	1	%0.07
Dersteki yönler	zayıf	Zayıf yön yok	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö7, Ö10	6	%42.8
		Yazarken elinin yorulması	Ö6, Ö12	2	%14.2
		Yazma	Ö8, Ö11	2	%14.2
		Yazım yanlışları yapma	Ö5, Ö9	2	%14.2
		Fikir üretme	Ö13	1	%0.07
		Yanıt vermeyen	Ö14	1	%0.07
Günlük hayatta kullanma		İletişim kurma	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö8	5	%35.7
		Diyalog yazma	Ö7, Ö12, Ö14	3	%21.4
		Hikâye yazma	Ö10, Ö13	2	%14.2
		Karikatürist olursam	Ö11	1	%0.07
		Uzlaşma	Ö9	1	%0.07
		Yanıt vermeyen	Ö5	1	%0.07
		Cümle kurma	Ö6	1	%0.07

Tablo 6'ya göre öğrencilerin tamamının derste öğrenilen konular hakkında verdikleri yanıtın "diyalog yazma" (f=14) olduğu tespit edilmiştir. Bu ifadeden hareketle öğrencilerin ders ile ilgili oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Diyalog kurmayı öğrendim.” (Ö1), “Diyalog nasıl yazılır onu öğrendim.” (Ö6), “Karşılıklı konuşmaların devamını getirmeyi öğrendim.” (Ö8), “Diyalog yazmayı öğrendim.” (Ö12).

Derste en çok eğlendiren durum “diyalog yazma” (f=5); en az eğlendiren durumların ise “görsel materyaller” , “işitsel materyaller” ve “etkinliğin kolay olması” şeklinde ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra üç öğrenci eğlendiren durum yok derken iki öğrenci ise görüş belirtmemiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Derste öğretmenimiz deniz sesi açtı, bu beni eğlendirdi.” (Ö2), “Eğlendiren şey görselleri konuşturmak.” (Ö3), “Eğlendiren durum balıkla diyalog yazmak.” (Ö4), “Eğlendiren şey diyalog yazarken balığı konuşturmak.” (Ö9), “Derste çok eğlendim diyalog yazmaya bayıldım.” (Ö12).

Derste sıkıcı durumlara yönelik olarak öğrencilerin çoğunluğu “sıkıcı durum yok” (f=7) olmadığını belirtmiş ve altı öğrenci de görüş belirtmemiştir. Bir öğrenci ise yazmaktan sıkıldığını belirtmiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Sıkıcı bir durum yok.” (Ö3), “Sıkıcı oldu, yazamadım.” (Ö8), “Sıkıcı bir şey yoktu.” (Ö10).

Öğrencilerin çoğunluğunu kendisini “diyalog yazma” (f=5) ve “yazma” (f=4) noktalarında güçlü/başarılı bulmuşlardır. Öğrencilerin az bir kısmı ise kendilerini “görsel okuma” ve “işitsel materyallerle motive olma” noktalarında başarılı bulmuştur. Bu etkinliğe yönelik güçlü yönü olmadığını düşünen bir öğrenci ve güçlü yönü hakkında fikir belirtmeyen iki öğrenci olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Güçlü yönüm kolay yazdım.” (Ö14), “Güçlü yönüm anında bir fikir geldi.” (Ö10), “Kolayca zorlanmadan diyalog kurdum.” (Ö9), “Güçlü yönüm diyalog yazmak.” (Ö5), “Güçlü yönlerim: Görselden ve dinlediğimiz ses kaydından faydalandığım için daha iyi düşündüm.” (Ö2).

Derste a öğrenci zayıf yönü olmadığını belirtirken, fikir üretme noktasında kendini zayıf bulan bir öğrenci olmuştur.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Cümle bulurken zorlandım.” (Ö13), “Zayıf yönüm kelimeleri ayrı ve birleşik yazmak.” (Ö5), “Yazarken ellerim ağrıdı.” (Ö12).

Derste öğrenilenlerin günlük hayatta kullanımına yönelik en sık verilen yanıt “iletişim kurma” (f=5) olurken, en az verilen yanıtlar “cümle kurma”, “karikatürist olursam” ve “uzlaşma” olmuştur. Ayrıca günlük bu konuda “yanıt vermeyen” öğrenci olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

“Karikatürcü olursam güzel konuştururum.” (Ö11), “İki kişi konuşurken işimize yarar.” (Ö8), “Karşımdaki insanla daha düzgün diyalog kurarım.” (Ö4), “Başkasıyla karşılıklı konuşurken.” (Ö3). “Ailemizle, arkadaşlarımızla konuşurken.” (Ö1).

Tablo 7.

Düşünce Kümelerine Dayalı Metin Yazma Etkinliğine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcı	f	%
Derste öğrenilenler	Düşünce kümesi oluşturma	Ö1, Ö2, Ö5, Ö7, Ö9, Ö11, Ö12, Ö13	8	%57.1
	Düşünce kümelerine dayalı cümle/metin yazma	Ö3, Ö4	2	%14.2
	Anılarını yazma	Ö8, Ö10	2	%14.2
	Eksiklerini tamamlama	Ö6	1	%0.07
	Yanıt vermeyen	Ö14	1	%0.07
Derste eğlendiren durumlar	Yanıt vermeyen	Ö1, Ö6, Ö11, Ö12	4	%28.5

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

	Anılarını hatırlama	Ö2, Ö3, Ö9	3	%21.4
	Düşünce kümesi oluşturma	Ö7, Ö10, Ö13	3	%21.4
	Eğlendiren bir durum yok	Ö5, Ö8, Ö14	3	%21.4
	Yazma	Ö2, Ö4	2	%14.2
Derste sıkın durumlar	Yanıt vermeyen	Ö2, Ö8, Ö9, Ö12, Ö13, Ö14	6	%42.8
	Sıkın bir durum yok	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7	5	%35.7
	Yazma	Ö11	1	%0.07
	Silip tekrar yazmak	Ö6	1	%0.07
	Düşünce kümlelerinden cümle/metin yazma	Ö10	1	%0.07
Dersteki güçlü yönler	Fikir üretme	Ö2, Ö11, Ö12	3	%21.4
	Yanıt vermeyen	Ö1, Ö6, Ö10	3	%21.4
	Yazma	Ö4, Ö7, Ö8	3	%21.4
	Düşünce kümesi oluşturma	Ö7, Ö9, Ö13	3	%21.4
	Güçlü yön yok	Ö14	1	%0.07
	Anılarını hatırlama	Ö5	1	%0.07
	Cümlenin devamını getirme	Ö3	1	%0.07
Dersteki zayıf yönler	Zayıf yön yok	Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö9, Ö12	6	%42.8
	Yanıt vermeyen	Ö1, Ö10, Ö13, Ö14	5	%35.7
	Yazma	Ö2, Ö11	2	%14.2
	Yazarken ellerinin yorulması	Ö6	1	%0.07
	Yazım yanlışları yapma	Ö8	1	%0.07
Günlük hayatta kullanma	Hızlı düşünme	Ö4, Ö6, Ö12, Ö13	4	%28.5
	Yanıt vermeyen	Ö1, Ö5, Ö7	3	%21.4
	Hikâye yazma	Ö10, Ö11	2	%14.2
	Anılarımızı anlatma	Ö2, Ö8	2	%14.2
	Yazmayı planlama	Ö9	1	%0.07
	Güzel cümle kurma	Ö14	1	%0.07
	Günlük yazma	Ö3	1	%0.07

Tablo 7'nin incelenmesi sonucu derste öğrenilen konular hakkında en sık verilen yanıtın "düşünce kümesi oluşturma" (f=8), en az verilen yanıtın ise "eksiklerini tamamlama" olduğu tespit edilmiştir. Öğrenilen konular hakkında "yanıt vermeyen" öğrenci olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Düşünce kümesi kurmayı öğrendim." (Ö1), "Düşünce kümelerinden cümle yazmayı öğrendim." (Ö3), "Düşünce kümelerinden metin yazmayı öğrendim." (Ö4).

Derste eğlendiren durumlara yönelik "yanıt vermeyen" (f=4) öğrenciler olurken; "eğlendiren durum yok" (f=3), "anılarını hatırlama" (f=3), ve "düşünce kümesi oluşturma" (f=3) ifadelerine rastlanmıştır.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Yazmak beni eğlendirdi ve anılarımı hatırladım." (Ö2), "Eğlendiren bir anımı hatırladım.", (Ö9), "Eğlendiren çizgi çekerek bir şeyler yazmak." (Ö10), "Düşünce kümesi yazarken eğlendim." (Ö13).

Derste sıkıldıkları durumlar hakkında görüş belirtmeyen (f=6) ve "sıkın bir durum yok" (f=5) diyen öğrencilerin çoğunlukta olması dikkat çekmiştir. Öğrencilerin en az sıkıldığı noktalar ise "silip tekrar yazmak", "düşünce kümelerinden cümle/metin yazma" ve "yazma" olmuştur.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Çok eğlenceliydi, sıkın bir şey yoktu." (Ö1), "Sıkın olmadı." (Ö7), "Sıkın yazmak." (Ö11).

Öğrenciler kendilerini en çok "fikir üretme" (f=3), "yazma" (f=3) ve "düşünce kümesi oluşturma" (f=3) konularında başarılı bulmaktadırlar. Dersteki güçlü yönler sorusuna en az verilen yanıt ise "cümlelerin devamını getirme" ve "anılarını hatırlama" olmuştur. Ayrıca dersteki güçlü yönleri hakkında "yanıt vermeyen" (f=3) öğrenciler olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Güçlü yönüm düşünce kümesi yazmak." (Ö13), "Güçlü yönüm aklıma hemen bir şeyler gelip yazmam." (Ö12), "Güçlü yönüm cümleyi devam ettirmem." (Ö3), "Güçlü yönüm düşünebilme." (Ö2).

Dersteki zayıf yönlerine yönelik öğrencilerin büyük kısmı zayıf yönü olmadığını belirtirken, bu konu hakkında herhangi bir fikir belirtmeyen beş öğrenci olduğu görülmüştür. Öğrencilerin kendilerini en az zayıf/başarısız gördüğü durumlar "yazarken ellerinin yorulması" ve "yazma" (f=2) olmuştur.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Zayıf yönüm yazmak." (Ö11), "Zayıf yönüm hızlı yazamama." (Ö2), "Zayıf yönüm yok." (Ö12).

Derste öğrenilenlerin günlük hayatta kullanımına yönelik en sık ifade edilen düşünce "hızlı düşünme" (f=4) olmuştur. En az ifade edilen düşünceler ise "günlük yazma", "yazmayı planlama" ve "güzel cümle kurma" olduğu görülmüştür. Günlük hayatta kullanıma ilişkin bazı öğrenciler (f=3) fikir belirtmemiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Düşünürken." (Ö13), "Hikâye yazarken." (Ö11), "Büyüdüğümüzde güçlü düşünebiliriz." (Ö6), "Mesela birisi bana restoran dediğinde aklıma gelenleri daha çabuk söylerim." (Ö4), "Günlük yazarken kullanırım." (Ö3).

Tablo 8.

Fotoğraf Çekme ve Bu Konuya Dair Duygu ve Düşüncelerini Yazma Etkinliğine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Kategori	Kod	Katılımcı	f	%	
Derste öğrenilenler	Fotoğraf çekme	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14	12	%85.7	
		Fotoğraf çekerken	Ö2	1	%0.07
		İşığı ayarlama	Ö4	1	%0.07
	Çekilen fotoğrafı yorumlama				

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

		Fotoğraf çekmenin zorlukları	Ö9	1	%0.07
Derste eğlendiren durumlar		Fotoğraf çekme	Ö2, Ö4, Ö7, Ö12, Ö13, Ö14	6	%42.8
		Eğlendiren bir durum yok	Ö5, Ö10, Ö11	3	%21.4
		Yanıt vermeyen	Ö3, Ö6, Ö9	3	%21.4
		Yazma	Ö4, Ö7	2	%14.2
		Dersin eğlenceli olması	Ö1, Ö8	2	%14.2
		Dersin okul dışında yapılması	Ö2	1	%0.07
	Derste sıkın durumlar		Sıkın bir durum yok	Ö1, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö11, Ö14	7
		Yanıt vermeyen	Ö2, Ö10, Ö12, Ö13	4	%28.5
		Güzel fotoğraf çekememe	Ö3, Ö9	2	%14.2
		Ellerinin acıması	Ö6	1	%0.07
Dersteki yönler	güçlü	Fotoğraf çekme	Ö2, Ö4, Ö5, Ö7, Ö13, Ö14	6	%42.8
		Yanıt vermeyen	Ö1, Ö3, Ö6, Ö8	4	%28.5
		Yazma	Ö7, Ö12	2	%14.2
		Çekilen fotoğrafı yorumlama	Ö2, Ö4	2	%14.2
		Fotoğraf çekerken ışığı iyi ayarlama	Ö9	1	%0.07
		Fotoğraf çekerken doğru açığı bulma	Ö10	1	%0.07
		Düşünme	Ö11	1	%0.07
Dersteki zayıf yönler	Zayıf yön yok	Yanıt vermeyen	Ö2, Ö4, Ö5, Ö7, Ö9, Ö10, Ö13, Ö14	6	%42.8
		Yanıt vermeyen	Ö1, Ö8, Ö13, Ö14	4	%28.5
		Güzel fotoğraf çekememe	Ö3	1	%0.07
		Yazarken ellerinin yorulması	Ö6	1	%0.07
		Yazı güzelliği	Ö6	1	%0.07
		Yazma	Ö11	1	%0.07
		Ne yazacağını düşünme	Ö12	1	%0.07
Günlük hayatta kullanma		Fotoğraf çekme	Ö2, Ö3, Ö4, Ö8, Ö14	5	%35.7
		Yanıt vermeyen	Ö5, Ö7, Ö10, Ö12	4	%28.5
		Fotoğrafçı olursa	Ö1, Ö6, Ö11	3	%21.4

Gazeteci olursa	Ö13	1	%0.07
Fotoğrafları yorumlama	Ö4	1	%0.07
Planlı yazma	Ö9	1	%0.07

Tablo 8'in incelenmesi sonucu öğrenilen konular hakkında en sık verilen yanıtın "fotoğraf çekme" (f=12), en az verilen yanıtların ise "fotoğraf çekerken ışığı ayarlama" , "çekilen fotoğrafı yorumlama" , "fotoğraf çekmenin zorlukları" olmuştur. Tüm öğrencilerin derste öğrenilenler konusunda bir fikir belirttiği görülmüştür.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"İşığı ayarlamayı, anı yakalamayı ve pozisyon almayı öğrendim." (Ö2), "Fotoğraf çekmeyi öğrendim ve çektiğim fotoğrafı yorumlamayı öğrendim." (Ö4), "fotoğraf çekmenin zor olduğunu öğrendim." (Ö9).

Derste en çok eğlendiren durumlar "fotoğraf çekme" (f=6), en az eğlendiren durum ise "dersin okul dışında yapılması" olmuştur. Bazı öğrenciler "yazma" (f=2) açısından dersi eğlenceli bulurken bazıları ise "eğlendiren bir durum yok" (f=2) ifadesinde bulunmuşlardır. Ayrıca bu konuda "yanıt vermeyen" (f=3) öğrenciler olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Derste eğlendiren fotoğraf çekmek ve yazı yazmak." (Ö4), "Beni eğlendiren fotoğraf çekmek ve yazmak." (Ö7), "Derste eğlendim özellikle fotoğraf çekme." (Ö12).

Derste sıkıcı durumlar konusunda öğrencilerin büyük çoğunluğu "sıkıcı durum yok" (f=7), şeklinde düşüncesini belirtirken, sıkıcı durumlar hakkında "yanıt vermeyen" (f=4) öğrencilere de rastlanmıştır. Bununla birlikte verilen diğer sıkıcı durumlar "güzel fotoğraf çekememe" (f=2) ve "ellerinin acıması" şeklindedir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Derste hiç sıkılmadım, çok eğlenceliydi." (Ö1), "Beni sıkıcı tek şey resmi güzel çekememem." (Ö3), "Sıkıcı olmadı." (Ö14).

Öğrencilerin çoğunluğu derste kendisini "fotoğraf çekme" (f=6) konusunda güçlü/başarılı bulmuş ve bu konuda "yanıt vermeyen" (f=4) öğrenciler olduğu da görülmüştür. Öğrencilerin güçlü/başarılı olduklarını düşündükleri diğer yönler ise arasında "çekilen fotoğrafı yorumlama" (f=2), "yazma" (f=2), "fotoğraf çekerken ışığı iyi ayarlama", "fotoğraf çekerken doğru açıyı bulma" ve "düşünme" şeklindedir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Güçlü olan yer çok güzel resim çektim." (Ö14), "Güçlü yönüm hızlı yazmam." (Ö12), "Güçlü yönüm düşünmek." (Ö11), "Güçlü yönlerim fotoğrafın ışığını güzel ayarladım ve çok güzel yazdım." (Ö4), "Güçlü yönlerim fotoğraf çekmek ve fotoğrafın ismini bulmak." (Ö2).

Öğrencilerin çoğunluğu bu ders için "zayıf yön yok" (f=6) şeklinde düşüncesini ifade etmiştir. Diğer öğrencilerin de kendilerini "güzel fotoğraf çekememe", "yazarken ellerinin yorulması", "yazı güzelliği", "yazma" ve "ne yazacağını düşünme" noktasında zayıf bulunduğu görülmüştür. Bu konuda "yanıt vermeyen" (f=4) öğrenciler olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Zayıf yönüm aklıma hemen bir şeyler gelmedi." (Ö12), "Zayıf yön yazmak." (Ö11), "Zayıf yönüm yok." (Ö9), "Zayıf yönüm ellerim acıdı çirkin yazıyorum." (Ö6), "Zayıf yönüm fotoğrafı güzel çekemiyorum." (Ö3).

Derste öğrenilenlerin günlük hayatta kullanımına ilişkin en sık verilen yanıt "fotoğraf çekme" (f=5) olurken en az verilen yanıtlar "gazeteci olursa", "planlı yazma" ve "fotoğraf yorumlama" olmuştur. Günlük hayatta kullanıma ilişkin "yanıt vermeyen" (f=4) öğrenciler olduğu da görülmüştür.

Öğrencilerin bu konu ile ilgili görüşlerinden bazı örnekler şunlardır:

"Gazeteci olunca kullanabilirim." (Ö13), "Fotoğraf çekerken." (Ö8), "Büyüyünce fotoğrafçı olursak daha düşünceli oluruz." (Ö6), "Birisi fotoğraf çek derse daha güzel çekerim ve çektiğin resmi yorumla dediğinde daha kolay yorumlarım." (Ö4), "İlerde fotoğrafçı olursam işime yarar." (Ö1).

Tartışma ve Sonuç

İlkokul 4. sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine etkisini tespit etmek için yapılan araştırmanın sonuçları şunlardır:

1. Yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmaları, çalışma grubunda yer alan öğrencilerin yaratıcı yazma becerileri üzerinde etkili olmuştur. Öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Öğrencilerin gelişim gösterdikleri kazanımlar şu şekildedir:

- Öğrencilerin yaratıcı yazmada en çok gelişim gösterdikleri kazanımlar “yazısında farklı bir bakış açısı koyma, yazısında duygularına yer verme, yazısında duygularını akıcı bir şekilde ortaya koyma, yazısındaki örneklerde hayal gücünü yansıtma ve yazısının uygun uzunlukta oluşu” şeklindedir.

- Öğrencilerin daha az gelişim gösterdikleri kazanımlar ise “yazısında özgün karakterlere yer verme, yazısında özgün benzetmelere yer verme ve yazısında kendisine ilginç ve çekici gelen karakter, olay yer an ve benzerlerine yer verme” şeklindedir.

Yapılan araştırmanın sonuçlarına benzer olarak Öztürk (2007) tarafından yapılan İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerinin Değerlendirilmesi adlı çalışmada, yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin metin yazma becerilerinin geliştirilmesinde ve yazmaya karşı düşüncelerinde etkili olup olmadığını incelenmiştir. Analizler sonucu deney grubu lehine anlamlı derecede fark olduğu görülmüştür. Ayrıca deney grubunda yer alan öğrencilerin yazmaya karşı olan düşüncelerinde de kontrol grubu öğrencilerine göre olumlu bir gelişme olduğu ifade edilmiştir. Yapılan çalışmayı destekleyen bir diğer çalışma ise Beydemir (2010) tarafından yapılan ilköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara, yaratıcı yazma ve yazma erişimine etkisinin incelendiği çalışmadır. Beydemir (2010), çalışmasında deney grubundaki öğrencilerin yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirdiklerinden ve yaratıcı yazma becerilerinde gelişim gösterdiklerinden bahsetmiştir. Susar-Kırmızı ve Kasap (2017) yaratıcı okuma ve yaratıcı yazma çalışmalarının ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerisine etkisini araştırmış ve araştırma sonucunda deney grubunda yer alan öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinin geliştiğini ifade etmiştir. Korkmaz (2015) da Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan yazma uygulamalarına nazaran yaratıcı yazma yönteminin öğrencilerin yazma öz yeterlik algılarını, yazmaya yönelik tutumlarını ve yazma becerisini geliştirmede daha etkili olduğunu belirtmiştir.

Araştırmanın uygulandığı zaman dilimini analiz edildiğinde yaratıcı yazma etkinliklerinin etkili bir şekilde gerçekleştirildiği ve Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda bulunan yazma etkinliklerine göre öğrencilerin yazma isteklerinin artış gösterdiği; Türkçe ders kitabındaki etkinliklere katılmada isteksiz olan, zorlanan öğrencilerin dahi yaratıcı yazma etkinliklerinin yapılacağı dersi iple çektiği görülmüştür. Arshavskaya (2015) ikinci dil kurslarında motivasyonları düşük öğrencilerle gerçekleştirilen yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yazma becerileri üzerinde olumlu etkisinden bahsetmiştir. Ayrıca yaratıcı yazma çalışmalarının keyifli bulunduğunu ve katılımcıların severek katıldığını belirtmiştir.

Kısa bir süre önce gerçekleştirilen ve araştırma sonuçları ile paralellik gösteren bir araştırma da Kasap (2019) tarafından yapılmıştır. Kasap (2019), çalışmasında yaratıcı okuma ve yaratıcı yazma uygulamalarının 4. Sınıf öğrencilerinin yaratıcı okuma, okuduğunu anlama, yazma ve yaratıcı yazma becerileri üzerinde anlamlı bir artış sağladığını gözlemlemiştir. Ayrıca öğrencilerin okuma ve yazmaya karşı da olumlu bir bakış açısı sergilediklerini ve Türkçe dersi başarılarına da olumlu katkı sağladığını ifade etmiştir. Dali vd. (2015) tarafından lisans düzeyinde yapılan çalışmada da yaratıcı yazmanın yaratıcılık, eleştirel düşünme, kendi kendini yönlendirme ve bağımsız öğrenme gelişimine katkıda bulunduğu belirtilmiştir.

Yapılan araştırmalar arasında sonuçları benzerlik göstermeyenler de yer almaktadır. Tonyalı (2010) altıncı sınıf öğrencileri ile yürütmüş olduğu çalışmasında yaratıcı yazma uygulamalarının deney grubu öğrencilerinin yazma becerilerinde etkili olsa da kontrol grubu ile anlamlı derece bir fark tespit edilemediğinden bahsetmiştir. Buna karşın deney grubu öğrencilerinin yaratıcı düşünme açısından ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılıktan bahsetmiştir. Kapar-Kuvaç (2008) ise gerçekleştirmiş olduğu çalışmada yaratıcı yazma tekniklerinin öğrencilerin Türkçe ders başarısında anlamlı düzeyde etkilemediğini fakat söz varlığını geliştirmede önemli bir etkisi olduğunu belirtmiştir. Duru ve İşeri (2015) de yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazılı anlatım süreçleri

üzerinde geleneksel yöntemlerden daha fazla etkili olduğunu fakat yazma karşı tutum açısından herhangi bir olumlu etki sağlamadığını ifade etmiştir.

2. Yansıtıcı günlüklerin incelenmesi sonucunda öğrencilerin yaratıcı yazma uygulamalarına yönelik görüşleri şu şekildedir:

- Belirlenen bir kelimedenden cümle ve metin oluşturma etkinliğine yönelik olarak öğrencilerin çoğunluğu kendisini kelime ekleme/cümle geliştirmede başarılı bulmuştur. Fakat aynı cümleyi tekrarlayan biçimde yazmanın sıkıcı olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgudan hareketle öğrencilerin yeni fikirler veya cümleler oluşturmakta istekli olduğu görülmektedir. Fakat bir önceki cümleye sadece yeni bir sözcük ekleyerek yeniden yazmayı sıkıcı buldukları veya aynı cümleyi birçok kez yazmanın fiziksel olarak yorucu olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılabilir.

- Belirlenen bir cümleden hareketle paragraf veya metin geliştirme etkinliğine ait yansıtıcı günlük verilerinden öğrencilerin hayallerini yazarak anlatmaktan keyif aldıkları görülmüştür. Bu etkinlikte çağrışım yapabilmesi adına ilk cümle verilmiş ve diğer cümlelerin tamamının öğrencinin hayal gücüne ve yaratıcılığına bırakılmıştır. Bu da öğrencilerin yazmaya karşı isteğini arttırmıştır.

- Belirlenen bir fotoğraftan hareketle haber yazma etkinliğine yönelik yansıtıcı günlüklerden elde edilen bulgular öğrencilerin büyük çoğunluğunun derste eğlendiğini, kendilerini haber yazma ve güzel yazma konusunda başarılı bulduklarını göstermektedir. Buradan hareketle etkinliğin içinde görseller materyallerin yer alması öğrencilerin dikkatini çekmiş ve onları farklı fikirler üretip yazmaya motive etmiştir sonucuna ulaşılabilir.

- Belirlenen bir fotoğraftan hareketle diyalog yazma etkinliğine yönelik yansıtıcı günlüklerden elde edilen bulgular öğrencilerin diyalog yazmaktan keyif aldığını ve bu noktada kendilerini başarılı bulduklarını göstermektedir. Bu etkinlikte kullanılan görsel ve işitsel materyallerin öğrencilerin üzerinde olumlu etkisinin olduğu söylenebilir.

- Düşünce kümelerine dayalı metin yazma etkinliğine yönelik yansıtıcı günlüklerden elde edilen bulgular öğrencilerin düşünce kümesi oluşturmaktan ve bu kümeleri oluştururken anılarını hatırlamış olmaktan eğlendiklerini göstermektedir. Öğrencilerin çoğunluğu kendisini yazma ve fikir üretme konusunda başarılı bulmuştur. Bu bilgilere dayanarak öğrencilerin düşüncelerini ilk olarak birkaç kelime ile çerçeve oluşturmanın daha sonra bu düşünceleri bir metne dönüştürmede onlara kolaylık sağladığı söylenebilir. Bu sayede fikirlerini daha iyi düzenlemişler ve yazı ile ifade etme noktasında zorlanmamışlardır.

- Fotoğraf çekme ve bu konuya dair duygu ve düşüncelerini yazma etkinliğine yönelik yansıtıcı günlüklerden elde edilen bulgular öğrencilerin fotoğraf çekmeyi ve fotoğraf ile ilgili duygu ve düşüncelerini yazmayı keyifli bulmuşlardır. Öğrencilerin çoğunluğu dersin sıkıcı olmadığını belirtirken kendilerini başarılı buldukları noktalar fotoğraf çekme ve fotoğrafı yorumlama olmuştur. Yazmaya ve düşünmeye dair öğrencilerin çok az bir kısmı kendisini başarısız bulmuştur. Bu bulgulardan hareketle öğrencilerin her aşamasında kendi bakış açısını yansıtma fırsatı bulunduğu ve özgürce istediklerini yazabileceği etkinliklerde daha başarılı ve istekli oldukları sonucuna ulaşılabilir.

- Yansıtıcı günlüklerden hareketle öğrencilerin uygulama sürecinde ne yazacağını düşünürken veya fikir üretme aşamasında zorlandıkları fakat duygu ve düşüncelerini yazı ile ifade etmede kendilerini başarılı buldukları tespit edilmiştir.

- Yaratıcı yazma etkinlikleri esnasında öğrencilere sorulan sorular onların da kendilerini sorgulamalarına, deneyimlerini, duygu ve düşüncelerini daha iyi bir biçimde ortaya çıkarmalarına katkı sağlamıştır.

- Genel olarak yansıtıcı günlüklerde öğrenilen konular hakkında bütün öğrenciler fikir belirtmişlerdir. Bu da öğrencilerin öğrenme süreçlerinin farkında oldukları ve derse ilgili oldukları sonucunu göstermiştir.

- Öğrencilerin çalışmalarının sınıf içinde paylaşılması ve yansıtıcı düşünme panolarında sergilenmesi öğrencileri bir sonraki yaratıcı yazma çalışmasına motive etmiştir.

Altı haftalık uygulama süreci boyunca her etkinlikten sonra uygulanmış olan yansıtıcı düşünme günlükleri incelendiğinde de öğrencilerin yaratıcı yazma konusunda olumlu düşüncelere sahip oldukları, yapılan etkinliklerden keyif aldıkları ve istekle katıldıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca yansıtıcı günlükler öğrencilerin ne öğrendiklerinin farkında olmalarına, kendilerini etkinlik süreçleri açısından

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

değerlendirmelerine, güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmelerine ve bir sonraki etkinlikte buna göre bir yol izlemelerine katkı sağlamıştır.

Araştırmanın yansıtıcı düşünce boyutuna yönelik sonuçlar değerlendirildiğinde Elçi'nin (2018) yapmış olduğu çalışmanın sonuçları ile benzerliği dikkat çekmektedir. Elçi (2018), yansıtıcı düşünmeye dayalı yazma etkinliklerinin 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri, yazma tutum ve kaygıları üzerindeki etkisini araştırmış ve araştırma sonucunda elde edilen veriler yansıtıcı düşünme etkinliklerine dayalı yazma etkinliklerinin geleneksel yazma yöntemlerine göre, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmede etkili ve verimli bir sınıf ortamı oluşturduğundan bahsetmiştir. Kırnık'ın (2010) araştırmasında da yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirici etkinliklerin öğrencilerin Türkçe ders başarısı üzerinde etkili olduğunu, deney grubu lehine anlamlı bir farklılık gözlemlendiği vurgulanmıştır.

Araştırma sonuçlarını destekleyen bir diğer çalışma ise Ersözlü (2008) tarafından gerçekleştirilmiştir. Yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirici etkinliklerin deney grubu öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde hem akademik başarılarının hem de derse yönelik tutumlarının kontrol grubundaki öğrencilerden daha olumlu ve yüksek olduğundan bahsetmiştir. Van Es (2006) lise düzeyinde yapmış olduğu araştırma sonucunda doğru bir şekilde yürütülen yansıtıcı düşünme uygulamalarının öğrencilerin başarısını arttırdığını, ders kitaplarına bağlı kalmadan sınıfın içinde ve dışında başarı üretebilecek daha derin ve daha yaratıcı düşünebilecek bir konuma geldiğini belirtmiştir. Kim (2005) tarafından yapılan araştırmada da yansıtıcı düşünme araçları kullanarak ne öğrendikleri hakkında makale yazan deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre biliş üstü farkındalıklarının önemli bir şekilde geliştiğini ifade edilmiştir. Ayrıca yansıtıcı düşünmenin kavram düzenleme üzerinde de etkili olduğu belirtilmiştir.

Ayrıca Keskinlikçi (2010) fen ve teknoloji dersinde, Uygun (2012) sosyal bilgiler dersinde, Gedikoğlu (2015) bilişim teknolojileri dersinde ve Yavuz (2017) hayat bilgisi dersinde yansıtıcı düşünme ile ilgili araştırmalar yapmışlardır. Yapmış oldukları araştırmalardan deney grubu öğrencilerinin derse karşı tutumlarında, ders başarılarında veya dersteki öğrenmelerin kalıcılığı yönünde anlamlı farklılıkların tespit edildiğinden ve yansıtıcı düşünmenin bu sonuçlar üzerindeki olumlu etkisinden bahsetmişlerdir. Bu çalışmalardan da hareketle yansıtıcı düşünmeye dayalı etkinliklerin etkililiğini bir kez daha görülmektedir.

Kaynaklar

- Akdal, D. (2011). *Metinler Arası Okuma Yaklaşımının İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Arshavskaya, E. (2015). Creative writing assignments in a second language course: a way to engage less motivated students. *Insight: A Journal of Scholarly Teaching*, 10, 68-78.
- Bayrak, F., & Koçak Usluel, Y. (2011). Ağ günlük uygulamasının yansıtıcı düşünme becerisi üzerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(40), 93-104.
- Beydemir, A. (2010). *İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Yaklaşımının Yazmaya Yönelik Tutumlara, Yaratıcı Yazma ve Yazma Erişimine Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Bulut, K. (2012). *2006 Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda Yer Alan Yazma Kazanımlarının Yaratıcı Yazmaya Uygunluğu* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, K. Ş., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri (19. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, A. (2014). *Spss ile bilimsel araştırma sürecinde veri analizi (3. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş (5. Baskı)*. Trabzon: Kişisel Yayınlar.
- Dali, K., Lau, A., & Risk, K. (2015). Academically informed creative writing in LIS programs and the freedom to be creative. *Journal of Education for Library and Information Science*, 56(4), 298-324.

- Duru, A., & İşeri, K. (2015). Altıncı sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerini geliştirmeye yönelik stratejilerin etkililiğinin değerlendirilmesi. *Başkent University Journal of Education*, 2(1), 40-51.
- Elçi, Z. A. (2018). *Yansıtıcı Düşünmeye Dayalı Yazma Etkinliklerinin 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerileri, Yazma Tutumları Ve Yazma Kaygıları Üzerindeki Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Ersözlü, Z. N. (2008). *Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Etkinliklerin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersindeki Akademik Başarılarına Ve Tutumlarına Etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Gedikoğlu, E. (2015). *Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Modüler Öğretimin 5. Sınıf Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım Dersinde Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Güneş, F. (2016). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller (5. Baskı)*. Ankara, Pegem Akademi Yayıncılık.
- İpşiroğlu, Z. (2006). *Yaratıcı yazma: yaratıcı yazma çalışmalarında yazınsal metinlerin işlevi*. Ankara: Morpa Yayıncılık.
- Kapar-Kuvanç, E. B. (2008). *Yaratıcı Yazma Tekniklerinin Öğrencilerin Türkçe Dersine İlişkin Tutumlarına ve Türkçe Dersindeki Başarılarına Etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi (23. Baskı)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karatay, H. (2011). Süreç temelli yazma modelleri: planlı yazma ve değerlendirme. M. Özbay, (Ed.), *Yazma eğitimi* (s. 21-43). Ankara: Pegem Akademi
- Kasap, D. (2019). *Yaratıcı Okuma-Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yaratıcı Okuma, Okuduğunu Anlama, Yazma ve Yaratıcı Yazma Erişisine Etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Keskinkılıç, G. (2010). *İlköğretim 7. Sınıf Fen Ve Teknoloji Dersinde Uygulanan Yansıtıcı Düşünmeye Dayalı Etkinliklerin Bilimsel Süreç Becerilerinin Gelişimine ve Başarıya Etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kırnık, D. (2010). *İlköğretim 5.Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Etkinliklerin Öğrenci Başarısına Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Kim, Y. (2005). Cultivating reflective thinking: The effects of a reflective thinking tool on learners' learning performance and metacognitive awareness in the context of on-line learning (Master's Thesis). Available from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI Number: 3193201).
- Korkmaz, G. (2015). *Yaratıcı Yazma Yönteminin 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Öz Yeterlik Algılarına, Yazmaya İlişkin Tutumlarına ve Yazma Becerisi Akademik Başarılarına Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2005). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1.-5. sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- Oğuz, S. G. (2017). *Masalları Birleştirme Yoluyla Ortaokul Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Özkan, M. (2010). *İnsan iletişim ve dil (3. Baskı)*. İstanbul: Akademik Kitaplar.
- Öztürk, E. (2007). *İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerinin Değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Susar-Kırmızı, F. (2015). Yaratıcı drama ve yaratıcı yazma uygulamalarının yaratıcı yazma başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 40(181).
- Susar-Kırmızı, F. ve Beydemir, A. (2012). İlköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 319-337.

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

- Susar-Kırmızı, F. ve Kasap, D. (2017). Yaratıcı okuma ve yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı yazma başarısına etkisi. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 2(1), 48-62.
- Temizkan, M. (2010). Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, Sayı 27, 621-643.
- Tok, Ş. (2008). Fen bilgisi dersinde yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarılarına ve fen bilgisi dersine yönelik tutumlarına etkisi. *İlköğretim Online*, 7(3).
- Tonyalı, E. (2010). *Yaratıcı Yazma Uygulamalarının İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerine Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Uygun, K. (2012). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yansıtıcı Düşünme Uygulamalarının Akademik Başarı ve Tutuma Etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uygun, A. ve Çetin, D. (2020). 2018 Türkçe dersi öğretim programındaki yazma kazanımlarının yaratıcı yazma becerisine uygunluğu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 1-13.
- Ünver, G. (2005). Yansıtıcı düşünme. Özcan Demirel, (Ed.), *Eğitimde yeni yönelimler* (s. 133-144). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Van Es, J. M. (2006). Encouraging reflective thinking in the high school classroom: effective use of questioning and wait time strategies. *Master of Education Program Theses. Paper 12*.
- Yaralı, K. T., Özkan, H. K., & Aytar, A. G. (2016). Yedi ve on yaş çocuklarının sevgiyi ifade ediş biçimlerinin çizdikleri resimlere yansımaları. *Kastamonu Education Journal*, 24(5), 2181.
- Yavuz, A. (2017). *İlkokul Hayat Bilgisi Dersinde Bilişim Teknolojileri Destekli Yansıtıcı Düşünme Etkinliklerinin Öğrencilerin Ders Başarısına ve Tutumuna Etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.

Extended Abstract

Introduction

In this research, act of writing that is closely related with the skill of thinking was discussed along with the matter of reflective thinking and creative writing. The problem sentence of the research was determined as “to investigate whether reflective thinking-reinforced creative writing works in Turkish course of elementary school 4th class has an impact on the creative writing skills of students or not”.

Method

Quasi-experimental method was used for the purpose of investigating the impact of reflective thinking-reinforced creative writing Works on the creative writing, in the research. The working group of the research is consisted of 9 boy and 5 girl students who are studying at fourth class of the elementary school located in Pazar district of Rize province in 2017-2018 Education-Training year. Creative Writing Assessment Rubric was used in collection of quantitative data in the research. The Creative Writing Assessment Rubric was created by examining the literature of the related field by the researcher and acquirments pertaining to the creative writing given in Turkish Course Curriculum (2018). Reflective Thinking Diaries were used in collection of qualitative data in the research. Reflective diaries are included into this study for the purpose of presenting activities of students for creative writing and their ideas about the practice process and enabling the students to evaluate themselves. Primarily, a pre-test practice was performed in the working group. Pre-test practice was determined as story completion that is one of the creative writing methods. The story to be used was selected among the texts included in Project of Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) carried out by International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA) in 2001. Following the pre-test practice of the selected story, a negotiated learning joint declaration that is appropriate to the reflective learning criteria was prepared with students, signed by teachers and students and posted in a proper place in the class before the practice started. After this process, 6 weeks of practice process started. In line with the course plans prepared, the activities of reflective thinking-reinforced creative writing were included into Turkish courses as 2 course hours in every week.

The reflective thinking diaries were distributed to students after the activities performed every week and it was asked them to evaluate their own learning. No intervention was performed by the researcher while completing the reflective diaries. After 6 weeks of practice process was completed, the story completion activity determined in the beginning was repeated as the post-test.

Pre-test and post-test scores of each student were determined by using the Creative Writing Evaluation Rubric. Students were individually evaluated in the research. There are 20 acquirments in the rubric. Pre-test and post-test scores of students and scores they gained from each acquirment were individually compared and evaluated. The acquirments in which students showed success mainly and did not show success sufficiently were determined and student expressions were included. Wilcoxon Signed Ranks Test was applied for the purpose of finding whether there is a significant difference between pre-test and post-test scores of students or not. Data obtained from the reflective diaries were subjected to the content analysis. In line with the answers which students gave to the questions, various codes and themes were created. The reliability of the data analysis was tested by using the formula of Miles & Huberman (2015) $[\text{Consensus} / (\text{Consensus} + \text{Divergence}) \times 100 = 85]$ while creating such codes and themes (Transferred by: Tozduman-Yaralı et al. 2016).

It was observed that there is a significant difference between the pre-test and post-test scores which the working group gained by the Creative Writing Assessment Rubric according to the findings of the research. While the pre-test average of the working group was found as 46,92, the post-test average was found 60,42. The pre-test and post-test scores of students gained from the Creative Writing Rubric were tabulated in order to better observe the progress of students and also, the expressions given in the stories of students in line with the acquirments in which they showed progress were individually evaluated. In the examination of the reflective diaries, various codes were created by taking the opinion of a Turkish teacher, two classroom teachers and an expert. These codes were expressed in six categories as “those learned in the course, entertaining situations in the course, distressing situations in the course, strengths in the course, weaknesses in the course and using in daily life”. The qualitative data obtained in line with these created codes were transformed into the quantitative data and interpreted.

Result and Discussion

According to the results of the research,

1. The reflective thinking-reinforced creative writing studies were effective on the creative writing skills of students in the working group. It was found out that there is a significant difference between pre-test and post-test scores of students. The acquirments which students showed progress are as follows:

- The acquirments in which students showed most progress in the creative writing are “presenting a different point of view in his writing, including his feelings into the writing, presenting his feelings fluently in the writing, reflecting his imagination in the examples in his writing and a writing having a proper length”.
- The acquirments in which students showed less progress are “including unique characters in his writing, including unique metaphors in his writing and including interesting and attractive character, incident, place, moment and similar in his writing”.

Once the reflective thinking diaries applied after every activity throughout six weeks of practice process were examined, it was found out that students have positive thoughts about creative writing, take pleasure in the activities performed and eagerly participate into the activities. Also, the reflective diaries contributed into the awareness of students in what they learned, self-evaluation of the students in terms of the activity processes, determination of the strengths and weaknesses and accordingly following a path in the next activity.

Once the practice process of the research was reviewed, it was observed that the creative writing activities were productively completed and students’ writing desires positively affected compared with the writing activities in Turkish Course Teaching Program; even students who bored and had difficulty in the activities given in Turkish course book waited the day when activity would be held impatiently.

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi

Ekler

Ek-1. Araştırma İzni

T.C.
RİZE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 57774812-605.01-E.8816721
Konu : Tez Çalışması İzni

03.05.2018

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
22.08.2017 tarihli ve 12607291 sayılı yazı. (Genelge No: 2017/25)
b) Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
25.04.2018 tarihli ve 725 sayılı yazı.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı 151003127 numaralı öğrencisi Refika EROĞAN'ın, "İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisi" isimli tez çalışması kapsamında, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılı içerisinde ekte bulunan ölçekleri Rize/Pazar TOKİ İlkokulu 4. sınıf öğrencilerine uygulaması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Hasan TEKKE
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR
03.05.2018

Mustafa KALENDER
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü V.

EKLER:
1- Yazı ve Ekleri (26 sayfa)
2- Araştırma Değerlendirme Formu (1 sayfa)

Elektronik İmza
31 İLE AYNI DİR
04/05/2018
KEMAL KILIÇ
Bilgisayar Uzmanı

Adres: Valilik Hizmet Binası, Kat:3 Merkez/RİZE
Elektronik Adı: www.rize.meb.gov.tr
e-posta: spsr53@meb.gov.tr

Bilgi için: Şef Hasan ESİR
Tel: 0 (464) 280 53 33
Faks: 0 (464) 280 53 16

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrak.meb.gov.tr> adresinden Tef5-139f-3723-8659-1c30 kodu ile teyit edilebilir.

Ek-2. Ölçme Aracının Kullanımına İlişkin İzin

Yanıtla | Sil | Arşivle | Gereksiz | Taşı | Kategorilere Ayır | ...

↑ ↓ X

YARATICI YAZMADAN ELDE EDİLEN ÜRÜNLERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

FK Fatma Susar Kırmızı <fatmas_30@yahoo.com>
3.03.2019 Paz 18:20
Siz

Sevgili Refika;
"Yaratıcı Yazmadan Elde Edilen Ürünleri Değerlendirme Ölçeği"ni bilimsel çalışmanızda kullanabilirsiniz. Ayrıca Demet KASAP'ın 2018 yılında savunulmuş olan tezinde de Yine bir "yaratıcı yazma" ölçeği var. Onu da değerlendirebilirsiniz. Aynı konuda yeni tarihli bir ölçek. Kolay Gelsin...
Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI

...

From: Refika ERDOĞAN <refikaerdogan@outlook.com>
To: "fatmas_30@yahoo.com" <fatmas_30@yahoo.com>
Sent: Saturday, March 2, 2019 6:59 PM
Subject: YARATICI YAZMADAN ELDE EDİLEN ÜRÜNLERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Merhaba Hocam, ben Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi yüksek lisans öğrencisiyim. Aynı zamanda Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir kurumda 8 yıldır sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktayım. Danışmanım Yrd. Doç. Dr. Esra EKİNCİ ÇELİKPAZU ile "Yansıtıcı Düşünme Destekli Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yaratıcı Yazma Becerilerine Etkisi" konulu bir tez çalışması yürütmekteyiz. 4. sınıf düzeyinde yürüttüğümüz bu çalışmada sizin Ayfer BEYDEMİR ile 'u Etkinle geliştirmiş olduğunuz Yaratıcı Yazmadan Elde Edilen Ürünleri Değerlendirme Ölçeği'ni kullanabilir miyiz? Teşekkürle eder, iyi günler dilerim.